

Rok 1912.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LX. — Wydana i rozesłana dnia 1. sierpnia 1912.

Treść: (№ 143—146.) 143. Układ konsularny między Austro-Węgrami i królestwem Bułgarskiem. — 144. Układ co do pomocy prawnej między Austro-Węgrami i królestwem Bułgarskiem. — 145. Traktat co do wydawania przestępcoów między Austro-Węgrami i królestwem Bułgarskiem. — 146. Rozporządzenie dotyczące umowy z Rządem bułgarskim co do udzielania dokumentów stanu cywilnego obywateli obu Stron.

143.

Układ konsularny z dnia 31. maja 1911 między Austro-Węgrami i królestwem Bułgarskiem.

(Podpisany dnia 31. maja 1911, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 15. kwietnia 1912; dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Zofii dnia 10. maja 1912.)

Nos Franciscus Josephus Primus
divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae
Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium
facimus:

Posteaquam a Plenipotentiariis Nostris atque ab illo Majestatis Suae Regis
Bulgarorum praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de
admittendis Consulibus in mutuis Nostris territoriis ac determinandis juribus, privi-
legiis et immunitatibus nec non functionibus et officiis eorundem die uno et trigesimo
duodevicesimo

mensis Maii anni millesimi nongentesimi undecimi Sophiae inita et signata fuit,
tenoris sequentis:

(Pierwopsis.)

(Przekład.)

**Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de
Hongrie**

et

Sa Majesté le Roi des Bulgares,

animés du désir de s'entendre sur l'admission dans leurs territoires respectifs de fonctionnaires consulaires et de déterminer leurs droits, priviléges et immunités, ainsi que les fonctions auxquelles ils seront appelés, ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

**Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de
Hongrie:**

Monsieur le Baron Charles de Giskra, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire, Chevalier de l'ordre de Saint-Etienne et de l'ordre de la Couronne de fer troisième classe, etc.;

Monsieur le Chevalier Othon de Lutterotti de Gazzolis et Langenthal. Conseiller ministériel au Ministère Impérial Royal autrichien de la Justice, et.

Monsieur Gustave de Tóry, Secrétaire d'Etat au Ministère Royal hongrois de la Justice, Chevalier de l'ordre de Léopold, etc.;

et

Sa Majesté le Roi des Bulgares:

Monsieur Ivan Evstatieff Guéchoff, Son Président du Conseil et Ministre des Affaires Etrangères et des Cultes, Grand-Croix de l'ordre Royal de Saint-Alexandre, Grand-Croix de l'ordre national du mérite civil, Grand-Croix de l'ordre de François Joseph, etc.,

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

oraz

Najjaśniejszy Król Bułgarów,

ożywieni chęcią doprowadzenia do skutku porozumienia co do dopuszczenia funkeyonaryuszy konsularnych w Swych obustronnych obszarach, oraz określenia ich praw, przywilejów i swobód a także czynności, do których mają być powołani, postanowili zawrzeć w tym celu układ i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

barona Karola Giskrę, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnika ministra, kawalera orderu Św. Szczepana i kawalera orderu Żelaznej Korony trzeciej klasy itd.,

pana Ottona de Lutterotti de Gazzolis i Langenthal, radcę ministerialnego w c. k. austriackiem Ministerstwie sprawiedliwości itd.,

pana Gustawa de Tóry, sekretarza stanu w królewsko-węgierskim Ministerstwie sprawiedliwości, kawalera orderu Leopolda itd.,

a

Najjaśniejszy Król Bułgarów:

pana Iwana Evstatieffa Geschoffa, Swego prezydenta Ministrów, Ministra spraw zewnętrznych i Ministra wyznań, ozdobionego wielkim krzyżem król. orderu Św. Aleksandra, wielkim krzyżem narodowego orderu zasługi cywilnej, wielkim krzyżem orderu Franciszka Józefa itd.,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1er.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté d'établir des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires dans les villes et places de commerce de l'autre Partie. Elles se réservent toutefois le droit de désigner les localités où il ne leur conviendra pas d'admettre des fonctionnaires consulaires; bien entendu que cette réserve ne pourra être appliquée à l'une des Parties contractantes sans l'être également à toutes les autres Puissances.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents consulaires pourront être des fonctionnaires consulaires de carrière ou bien des fonctionnaires ad honorem. Ces derniers pourront indistinctement être choisis parmi les ressortissants des Parties contractantes comme parmi les étrangers qui seraient établis dans les villes, ports et localités de l'autre Partie.

Article 2.

Les Consuls Généraux, Consuls et Vice-Consuls seront réciprocurement admis et reconnus, après avoir présenté leur lettres de provision selon les règles et formalités établies dans les pays respectifs. L'exéquatur nécessaire pour le libre exercice de leurs fonctions leur sera délivré sans frais et, sur la production dudit exéquatur, l'autorité supérieure du lieu de leur résidence prendra immédiatement les mesures nécessaires pour qu'ils puissent s'acquitter des devoirs de leur charge et pour qu'ils soient admis à la jouissance des exemptions, prérogatives, immunités, priviléges et honneurs qui leur reviennent.

Article 3.

Les Consuls Généraux et Consuls pourront nommer des Agents consulaires dans les villes et localités de leur arrondissement consulaire sauf l'admission par le Ministère des Affaires Etrangères de l'autre Partie contractante.

Ces Agents seront munis d'un brevet délivré par le fonctionnaire qui les aura nommés, et ils exerceront leurs fonctions sous les ordres et sous la responsabilité de ce dernier.

Ils jouiront des priviléges et immunités stipulés par la présente Convention, sans être admis toutefois au bénéfice des exemptions et immunités consacrées par les articles 4 et 6, alinéa 1er.

którzy po wzajemnej wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i nalezyte co do formy, zgodzili się na artykuły następujące:

Artykuł 1.

Każdej z Wysokich Stron kontraktujących wolno ustanawiać konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych w miastach i miejscowościach handlowych Strony drugiej. Zastrzegają sobie one jednak prawo oznaczenia tych miejsc, gdzie dopuszczenie funkcyonariuszy konsularnych im nie odpowiada; zastrzeżenie to nie będzie jednak mogło być stosowane do jednej z Stron kontraktujących bez równomiernego zastosowania względem wszystkich innych mocarstw.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i ajenci konsularni mogą być zawodowymi urzędnikami konsularnymi lub funkcyonariuszami honorowymi. Tych ostatnich można wybierać tak z pomiędzy obywateli Stron kontraktujących jak i z pomiędzy obywateli obcych państw, mieszkających w miastach, przystaniach i miejscowościach drugiej Strony.

Artykuł 2.

Konsulowie generalni, konsulowie i wicekonsulowie będą wzajemnie dopuszczeni i uznani, gdy okażą swe dekrety stosownie do przepisów i formalności, istniejących w odnośnym kraju. Exequatur, potrzebne do swobodnego wykonywania ich działalności urzędowej, będzie im wystawione bezpłatnie, a po okazaniu tegoż ma władza zwierzchnicza, znajdująca się w miejscu ich siedziby urzędowej, wydać bezzwłocznie potrzebne zarządzenia w celu umożliwienia im wykonywania obowiązków urzędowych i zapewnienia korzystania z przysługujących im uwolnień, prerogatyw, nietykalności, przywilejów i zaszczytów.

Artykuł 3.

Konsulowie generalni i konsulowie mogą za zezwoleniem Ministerstwa spraw zewnętrznych drugiej Strony kontraktującej mianować agentów konsularnych w miastach i miejscowościach swego okręgu konsularnego.

Ajenci ci będą zaopatrzeni w dekret nominacyjny, wystawiony przez funkcyonariusza, który ich mianował i mają wykonywać swe czynności według wskazówek i pod odpowiedzialnością tego urzędnika.

Korzystają oni z przywilejów i nietykalności, ustanowionych w układzie niniejszym, nie będą jednak dopuszczeni do korzystania z uwolnień i nietykalności, określonych w artykułach 4 i 6., ustęp 1.

Article 4.

Les Consuls Généraux, Consuls et Vice-Consuls jouiront de l'exemption des logements, contributions et prestations militaires, ainsi que de toutes contributions directes, personnelles, mobilières ou somptuaires imposées par une autorité quelconque des pays respectifs, à moins qu'ils ne soient ressortissants de la Partie contractante sur les territoires de laquelle ils exercent leurs fonctions, qu'ils ne fassent le commerce ou qu'ils n'exercent quelque industrie; dans ces derniers cas ils seront soumis, quant à leur commerce ou leur industrie, aux mêmes taxes, charges et impositions que les autres particuliers.

En tant qu'il s'agit toutefois de l'exemption des impositions directes, on est d'accord que seuls les Consuls de carrière pourront jouir de cette exemption et en aucun cas dans une plus grande étendue que les représentants diplomatiques des Parties contractantes.

Les prérogatives et exemptions mentionnées à l'alinéa 1er de cet article, seront également accordées aux employés consulaires, en tant qu'ils ont le caractère d'employés effectifs de la Partie contractante qui les a nommés.

Il est entendu qu'aucun fonctionnaire ou employé consulaire ne sera exempt des impôts sur les immeubles qu'il posséderait dans le pays, ou sur les capitaux qu'il aurait engagés dans des entreprises industrielles ou commerciales dans le pays où il réside.

Les Consuls Généraux, Consuls et Vice-Consuls ainsi que les employés mentionnés à l'alinéa 3 de cet article, seront autorisés, en se transférant sur les territoires de l'autre Partie contractante, à faire entrer, sans payer des droits de douane, leur mobilier et les ustensiles de ménage pris en usage. Cette disposition ne s'applique pas aux articles de consommation.

Article 5.

Les fonctionnaires consulaires (voir art. 1er) ainsi que les employés mentionnés à l'alinéa 3 de l'article 4, en tant que ces fonctionnaires et employés sont ressortissants de la Partie contractante qui les a nommés et pourvu qu'ils ne fassent le commerce ou qu'ils n'exercent quelque industrie, ne seront point tenus à comparaître comme témoins devant les tribunaux du pays où ils résident.

Quand la justice locale aura à recevoir d'eux quelque déposition, elle devra se transporter à leur domicile ou chancellerie, ou déléguer à cet effet un fonctionnaire compétent pour y dresser, après avoir recueilli leurs déclarations orales, le procès-verbal

Artykuł 4.

Konsulowie generalni, konsulowie i wicekonsulowie korzystają z uwolnienia od kwarterunków, podatków i świadczeń na cele wojskowe, jak również z uwolnienia od wszelkich podatków bezpośrednich i osobistych, podatków zbytkowych i podatków od majątku ruchomego, nałożonych przez jakąkolwiek władzę lub korporację odnośnego kraju, jednakowoż pod warunkiem, że nie są obywatelami tej Strony kontraktującej, na której obszarach wykonyują swe czynności urzędowe i nie zajmują się ani żadnego rodzaju handlem ani przemysłem; w tym ostatnim przypadku podlegają oni przy prowadzeniu przez siebie handlu lub przemysłu tym samym należycią, ciężarom i daninom, jak inne osoby prywatne.

Co do uwolnienia od podatków bezpośrednich istnieje jednak zgoda co do tego, że z uwolnienia tego mogą korzystać tylko konsulowie zawodowi i to nigdy w szerszym zakresie, jak zastępcy dyplomatyczni Stron kontraktujących.

Przywileje i uwolnienia, wspomniane w ustępie 1. artykułu niniejszego, przyznane będą w równej mierze także urzędnikom konsularnym, jednak tylko wtedy, jeżeli są rzeczywistymi urzędnikami Strony kontraktującej, która ich mianowała.

Istnieje zgoda co do tego, że funkcyonariuszowi konsularnemu lub urzędnikowi konsularnemu nie przysługuje uwolnienie od podatków, które miałyby opłacić w kraju, gdzie ma siedzibę urzędową, od posiadanych tam ewentualnie dóbr nieruchomości albo od kapitałów, umieszczonych tam w danym razie w przedsiębiorstwach przemysłowych lub handlowych.

Konsulowie generalni, konsulowie i wicekonsulowie, jak również urzędnicy, wymienieni w ustępie 3. artykułu niniejszego, mają prawo wprowadzenia używanych już mebli i sprzętów domowych bez opłaty należycią celnych przy przejściu na obszary drugiej Strony kontraktującej. Postanowienie to nie odnosi się do przedmiotów zużywalnych.

Artykuł 5.

Funkcyonariusze konsularni (zobacz artykuł 1.), jak również urzędnicy, wymienieni w artykule 4., ustęp 3., o ile ci funkcyonariusze i urzędnicy są obywatelami Strony kontraktującej, która ich mianowała, nie są obowiązani do stawania w charakterze świadków przed sądami kraju, gdzie mają siedzibę urzędową, pod warunkiem, iż funkcyonariusze i urzędnicy ci nie prowadzą ani handlu ani przedsiębiorstwa przemysłowego ani rzemiosła.

Jeżeli miejscowa władza sądowa ma zasięgnąć od nich jakąkolwiek zeznań, musi udać się do ich mieszkania lub kancelaryi celem przyjęcia odnośnych oświadczeń ustnych i sporządzenia dotyczącego protokołu albo wydelegować do tego właściwego

respectif, ou bien elle leur demandera une déclaration par écrit.

Lesdits fonctionnaires et employés consulaires devront acquiescer aux désirs de l'autorité dans le terme, le jour et l'heure qu'elle aura indiqués, sans y apporter des délais qui ne seraient pas justifiables.

Article 6.

Les Consuls Généraux, Consuls et Vice-Consuls ainsi que les employés mentionnés à l'alinéa 3 de l'article 4, en tant que ces fonctionnaires et employés sont ressortissants de la Partie contractante qui les a nommés, jouiront de l'immunité personnelle et ne pourront être ni arrêtés ni emprisonnés, si ce n'est pour une infraction qui, d'après les lois du pays où elle a été commise, peut entraîner une peine d'un an d'emprisonnement ou une peine plus grave.

Aussitôt qu'une instruction criminelle aura été ouverte ou qu'un arrêt de mise en accusation aura été lancé contre un fonctionnaire consulaire (voir art. 1er) ou contre un employé consulaire, la mission diplomatique à laquelle le prévenu ressortit hiérarchiquement, en devra être immédiatement avertie.

Article 7.

Les fonctionnaires consulaires pourront placer sur la façade de l'édifice où se trouve la chancellerie consulaire, leur écusson d'office avec une inscription indiquant leur caractère officiel.

Ils pourront également arborer le pavillon officiel sur la maison où se trouve leur chancellerie, les jours de solennités publiques ainsi que dans d'autres circonstances d'usage, à moins qu'ils ne résident dans la ville où se trouve la mission diplomatique de la Partie contractante qui les a nommés. Ils pourront de même arborer leur pavillon officiel sur les embarcations qu'ils monteraient dans l'exercice de leurs fonctions.

Il est entendu que ces marques extérieures ne pourront jamais être interprétées comme constituant un droit d'asile.

Article 8.

En cas d'empêchement, d'absence ou de décès des fonctionnaires consulaires, les employés attachés à ces fonctionnaires et qui auront antérieurement été présentés en leur qualité officielle aux autorités respectives, seront admis de plein droit à exercer les fonctions inhérentes au poste, sans que les autorités locales puissent y mettre obstacle. Au contraire, celles-ci devront leur prêter toute aide et assistance prévues par la présente Convention en faveur des titulaires respectifs.

urzędnika; może ona jednak zażądać od nich także oświadczenie pisemnego.

Wspomniani funkcyonariusze i urzędnicy konsularni powinni uczynić zadość życzeniom władzy w przeciągu terminu albo w dniu i godzinie, które władza wyznaczy, i to bez zwłoki, o ile zwłoka nie dałaby się usprawiedliwić.

Artykuł 6.

Konsulowie generalni, konsulowie i wicekonsulowie, jakoteż urzędnicy, wymienieni w artykule 4., ustęp 3., o ile są obywatelami Strony kontraktującej, która ich mianowała, korzystają z osobistej nietykalności i nie mogą być ani przytrzymani ani aresztowani, wyjawiący z powodu czynu karygodnego, który według ustaw kraju, gdzie go popełniono, może pociągnąć za sobą karę jednorocznego więzienia lub karę surowszą.

Jeżeli przeciw funkcyonariuszowi konsularnemu (zobacz artykuł 1.) lub przeciw urzędnikowi konsularnemu wdraża się śledztwo karne lub wnosi oskarżenie, należy zawiadomić o tem niezwłocznie zastępstwo dyplomatyczne, której osoba dotycząca podlega.

Artykuł 7.

Funkcyonariusze konsularni mogą umieścić na fronce budynku, w którym znajduje się kancelaria konsularna, swój herb urzędowy z napisem, wskazującym ich stanowisko urzędowe.

Mogą oni dalej w dniach uroczystości publicznych i przy innych sposobnościach, przy których jest to w zwyczaju, wywieszać banderę urzędową na budynku, w którym mieści się ich kancelaria, wyjawiący jeżeli mają siedzibę urzędową w mieście, gdzie znajduje się zastępstwo dyplomatyczne Strony kontraktującej, która ich mianowała. Mogą oni w ten sam sposób wywieszać swą banderę urzędową na statkach, którymi posługują się przy wykonywaniu swojej działalności urzędowej.

Istnieje zgoda co do tego, że te znaki zewnętrzne nie mogą być nigdy tłumaczone w ten sposób, jak gdyby miały uzasadniać prawo azylu.

Artykuł 8.

W razie przeszkody, nieobecności lub śmierci funkcyonariuszy konsularnych dopuści się przydanych im urzędników, którzy już przedtem zostali przedstawieni władzom odnośnym w swym charakterze urzędowym, bez dalszych formalności do wykonywania działalności urzędowej, przywiązańej do odnośnego stanowiska. Władze miejscowe nie mogą podnosić przeciw temu zarzutu. Powinny one raczej udzielać im wszelkiej pomocy i wszelkiego poparcia, które układ niniejszy przewiduje na korzyść odnośnych funkcyonariuszy.

Article 9.

Les archives des fonctionnaires consulaires seront inviolables en tout temps, et les autorités locales ne pourront, sous aucun prétexte, visiter ni saisir les papiers qui en font partie. Ces papiers devront toujours être complètement séparés des livres et papiers relatifs au commerce ou à l'industrie que pourraient exercer lesdits fonctionnaires.

Article 10.

Les fonctionnaires consulaires pourront s'adresser à l'autorité locale compétente pour réclamer contre toute infraction aux Traité ou Conventions existant entre les Parties contractantes, et pour protéger les droits et les intérêts de leurs administrés qui résident dans toute l'étendue de leur circonscription. S'il n'est pas fait droit à leurs réclamations, ils pourront invoquer l'entremise de leur Agent diplomatique.

Article 11.

Les fonctionnaires consulaires ainsi que leurs chanceliers et secrétaires auront le droit de recevoir dans leurs chancelleries, au domicile des parties et à bord des navires de leurs pays les déclarations que pourront avoir à faire les capitaines, les gens de l'équipage et les passagers, les négociants et tous autres ressortissants de leurs pays.

Ils seront également autorisés à recevoir:

1° les dispositions testamentaires de leurs administrés et tous actes de droit civil qui les concernent, et auxquels on voudrait donner forme authentique;

2° tous les contrats par écrit et actes conventionnels passés entre leurs administrés ou entre ceux-ci et d'autres personnes, ressortissants de la Partie contractante sur les territoires de laquelle ils exercent leurs fonctions, de même tout acte conventionnel concernant ces dernières personnes seulement, pourvu, bien entendu, que les actes susmentionnés aient rapport à des biens situés ou à des affaires à traiter sur les territoires de la Partie contractante qui a nommé lesdits fonctionnaires.

Les déclarations et les attestations contenues dans les actes ci-dessus mentionnés et qui auront été reconnus authentiques par lesdits fonctionnaires et revêtus de leur sceau officiel, auront en justice ou hors de justice, dans les territoires des Parties contractantes et autant que les lois de ces Parties le

Artykuł 9.

Archiwa funkcyjarnyszy konsularnych są w każdym czasie nienaruszalne, a władzom miejscowym nie wolno pod żadnym pozorem zarządzać przeszukiwania lub konfiskaty należących tam papierów. Papiery te powinny być zawsze zupełnie oddzielone od książek i papierów, odnoszących się do prowadzonego ewentualnie przez tych funkcyjarnyszy przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego.

Artykuł 10.

Funkcyjarnysze konsularni mogą zwracać się do właściwych władz miejscowych celem wnioszenia zażalení przeciw wszelkiemu naruszeniu umów lub układów, istniejących między Stronami kontraktującymi, oraz celem strzeżenia praw i interesów osób, należących do ich zakresu administracyjnego a mieszkających w granicach całego ich okręgu. Gdyby nie uczyniono zadość ich zażaleniom, mogą postarać się o wkroczenie swego zastępcy dyplomatycznego.

Artykuł 11.

Funkcyjarnysze konsularni jak również ich urzędnicy kancelarii i sekretarze mają prawo przyjmowania w swych kancelariach, w mieszkaniu stron i na pokładzie okrętów swego kraju oświadczeń, które kapitanowie, ludzie z załogi okrętowej, podróżni, kupcy i wszyscy inni obywatele ich krajów chcą w danym razie złożyć.

Są oni dalej uprawnieni do przyjmowania:

1. Rozporządzeń woli ostatniej osób, należących do ich zakresu administracyjnego i wszelkich innych dokumentów prywatno-prawnych, odnoszących się do tych osób, którym ma być nadana forma autentyczna;

2. wszelkich pisemnych umów i układów pomiędzy osobami, należącemi do ich zakresu administracyjnego, albo pomiędzy temi osobami i obywatelami Strony kontraktującej, na której obszarze wykonują swą działalność urzędową. Wreszcie także wszelkich dokumentów kontraktowych, odnoszących się tylko do tych ostatnich osób, z zastrzeżeniem jednak, że wspomniane na końcu dokumenty dotyczą dóbr nieruchomości, położonych na obszarach Strony kontraktującej, która zamianowała powyższych urzędników, albo iż odnoszą się do interesów, które mają być tam wykonane.

Oświadczenie i potwierdzenia, zawarte w wspomnianych właśnie dokumentach, a uwierzytelnione przez wymienionych funkcyjarnyszy i zapatrzone ich pieczęcią urzędową, mają na obszarach Stron kontraktujących, o ile ustawy tych Stron zezwalają na to, przed sądem i przed innymi

permettent, la même force et valeur que si ces actes avaient été passés par devant des employés publics de l'une ou de l'autre des Parties contractantes, pourvu que ces actes aient été rédigés dans les formes requises par les lois de la Partie contractante qui a nommé les fonctionnaires consulaires, et qu'ils aient ensuite été soumis à toutes les formalités régissant la matière dans le pays où l'acte doit recevoir son exécution. Il est bien entendu que ces actes seront soumis au timbré et à l'enregistrement dans le pays de leur exécution, conformément aux lois et coutumes de ce pays. Dans le cas où un doute s'élèverait sur l'authenticité ou l'expédition d'un acte public enregistré à la chancellerie d'une autorité consulaire, on ne pourra en refuser la confrontation avec l'original à l'intéressé qui en fera la demande et qui pourra assister à cette confrontation, s'il le juge convenable.

Les fonctionnaires consulaires pourront légaliser toute espèce de documents émanant des autorités ou fonctionnaires de leurs pays et en faire des traductions qui auront dans les territoires de la Partie contractante où ils exercent leurs fonctions, la même force et valeur que si elles avaient été faites par les interprètes jurés du pays. Ils auront en outre le droit de délivrer et viser les passeports, les patentnes, les certificats constatant la provenance des marchandises et d'autres actes analogues à l'usage de leurs administrés.

Article 12.

Les Agents diplomatiques et les fonctionnaires consulaires auront le droit de dresser des actes de naissance et de décès des ressortissants de la Partie contractante qui les a nommés, en tant qu'ils y sont autorisés par les lois et ordonnances de cette même Partie.

N'est pas altérée par la présente stipulation l'obligation imposée par les lois territoriales aux parties intéressées de faire des déclarations de naissance et de décès aux autorités du pays.

Article 13.

Les Agents diplomatiques et les fonctionnaires consulaires d'Autriche-Hongrie établis en Bulgarie, en tant qu'ils y sont autorisés par les lois hongroises, auront le droit de célébrer en Bulgarie les mariages de ressortissants hongrois et à en dresser acte, conformément aux prescriptions desdites lois et des ordonnances y relatives.

władzami tą samą moc i to samo znaczenie, jak gdyby były sporządzone przed urzędnikiem publicznym jednej lub drugiej Strony kontraktującej, pod warunkiem, iż wygotowano je w formach przepisanych ustawami Strony kontraktującej, która zamianowała funkcjonariuszy konsularnych, i poddano następnie wszystkim formalnościom, przepisanym dla takich interesów prawnych w kraju, gdzie dokument ma wywierać skutki prawne. Istnieje zgoda co do tego, że dokumenty takie podlegają w kraju, gdzie mają mieć skuteczność prawną, ostatecznemu i zarejestrowaniu stosownie do ustaw i zwykłych tego kraju. Gdyby wynikła wątpliwość co do autentyczności albo co do zgodności wygotowania pewnego dokumentu publicznego, zarejestrowanego w kancelarii władz konsularnej, nie można odmówić interesowanemu na jego żądanie porównania z oryginałem, a interesowany może być obecny przy porównaniu, jeżeli uważa to za odpowiednie.

Funkcyonariusze konsularni mogą uwierzytelnić dokumenty wszelkiego rodzaju, pochodzące od władz lub funkcyonariuszy ich krajów, oraz sporzązać ich tłumaczenia, które mają na obszarach Strony kontraktującej, gdzie funkcyonariusze ci wykonują swą działalność urzędową, tą samą moc i ważność, jak gdyby były wygotowane przez zaprzysiężonych tłumaczy tego kraju. Mają oni wreszcie prawo wystawiania i potwierdzania paszportów, kart przemysłowych, świadectw co do pochodzenia towarów i innych podobnych dokumentów dla użytku osób, należących do ich zakresu administracyjnego.

Artykuł 12.

Zastępcy dyplomatyczni i funkcyonariusze konsularni mają prawo stwierdzania urodzin i śmierci obywateli Strony kontraktującej, która ich mianowała, jednak tylko o tyle, o ile są do tego upoważnieni według ustaw i rozporządzeń tejże Strony.

Postanowienie powyższe nie narusza obowiązku, nałożonego na strony interesowane ustawami krajowemi względem donoszenia władzom krajowym o wypadkach urodzin i śmierci.

Artykuł 13.

Zastępcy dyplomatyczni i funkcyonariusze konsularni Austro-Węgier w Bułgarii mają prawo, o ile są do tego upoważnieni według ustaw węgierskich, udzielania w Bułgarii ślubów obywatelom węgierskim i stwierdzania tychże w myśl przepisów wspomnianych ustaw i odnośnych rozporządzeń.

Cette disposition ne s'applique pas, si dans les mariages à contracter en Bulgarie l'un des futurs époux se trouve être ressortissant bulgare.

Lesdits Agents diplomatiques et fonctionnaires consulaires seront tenus de donner de suite avis aux autorités du pays de tous les mariages célébrés en conformité des dispositions précédentes.

Article 14.

Il appartiendra aux fonctionnaires consulaires d'organiser la tutelle ou la curatelle de leurs administrés, autant que l'autorité compétente de leur pays n'aura pas pris d'autres mesures à ce sujet.

En tant qu'il s'agit d'employer un moyen de contrainte, les fonctionnaires consulaires auront recours à l'assistance de l'autorité locale.

Article 15.

En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Parties contractantes sur les territoires de l'autre les autorités locales devront immédiatement en donner avis à l'autorité consulaire la plus rapprochée du lieu du décès. Celle-ci devra procéder de la même manière à l'égard des autorités locales, lorsqu'elle aura été informée la première.

La succession aux biens immobiliers sera régie par les lois du pays dans lequel les immeubles sont situés, et la connaissance de toute demande ou contestation concernant les successions immobilières, appartiendra exclusivement aux tribunaux de ce pays.

Les droits successoraux concernant l'hoirie mobilière laissée par un ressortissant de l'une des Parties contractantes dans les territoires de l'autre, le partage de l'hoirie entre les personnes appelées à la succession, la procédure et la compétence pour régler la succession seront exclusivement régis par les lois du pays dont le défunt était ressortissant à l'époque du décès.

Ce principe sera appliqué indistinctement, que le défunt ait été établi ou simplement de passage dans le pays où se trouve la succession mobilière, ou bien qu'il ne s'y trouvait point à l'époque de son décès, que des ressortissants de ce dernier pays soient appelés à la succession ou que, en dehors de la succession mobilière, des immeubles dépendant de la succession soient aussi situés sur le même territoire.

Seront entendus par droits successoraux: la succession légale, le droit à la légitime, la succession

Postanowienie to niema zastosowania, jeżeli przy małżeństwie, które ma być zawarte w Bułgarii, jeden z obłubieńców posiada obywatelstwo bułgarskie.

Wspomniani zastępcy dyplomatyczni i funkcjonariusze konsularni są obowiązani do bezzwłocznego zawiadomiania władz krajowych o wszystkich ślubach, których udzielili w myśl postanowień wyżej zamieszczonych.

Artykuł 14.

Funkcyonariusze konsularni mają obowiązek wydawania urzędowych zarządzeń w sprawach opieki i kurateli względem osób, należących do ich zakresu administracyjnego, dopóki właściwa władza ojczysta nie wyda w tym względzie zarządzeń.

Jeżeli chodzi o zastosowanie środków przymusowych, użyją funkcyonariusze konsularni pomocy władz miejscowych.

Artykuł 15.

Jeżeli obywatel jednej z Stron kontraktujących umrze na obszarach Strony drugiej, powinny władze miejscowe uwiadomić o tem bezzwłocznie władzę konsularną, znajdująca się najbliżej miejsca zgonu. Władza konsularna ma zachować ten sam sposób postępowania wobec władz miejscowych, jeżeli została zawiadomiona wcześniej od nich.

Porządek dziedziczenia majątku nieruchomości uregulowany jest ustawami kraju, w którym dobra nieruchomości są położone; rozstrzyganie wszelkich skarg i sporów, odnoszących się do spadku nieruchomości, należy wyłącznie do sądów tego kraju.

Prawa sukcesyjne co do spadku ruchomego, który pozostał po obywatelu jednej z Stron kontraktujących na obszarach Strony drugiej, podział spadku pomiędzy osoby, powołane do dziedziczenia, postępowanie i właściwość przy regulacji spadku określone są wyłącznie ustawami kraju, którego obywatelem był zmarły w chwili śmierci.

Zasadę tę stosuje się bez względu na to, czy zmarły miał stałą siedzibę w kraju, gdzie znajduje się spadek ruchomy, albo przebywał tam jedynie czasowo albo w chwili śmierci wcale tam nie znajdował się, oraz bez względu na to, czy obywatele tego ostatniego kraju są powołani do dziedziczenia i czy oprócz spadku ruchomego znajdują się na tym samym obszarze także dobra nieruchomości, należące do masy spadkowej.

Za prawa sukcesyjne uważa się: dziedziczenie ustawowe, prawo do części obowiązkowej, dziedzi-

par testament, la donation à cause de mort, le legs et l'acquisition à l'Etat d'une succession vacante.

Si des préentions sous un titre autre que ceux qui viennent d'être indiqués, ont, dans le terme prévu par l'article 16, § 4, été élevées par des ressortissants ou des habitants du pays où se trouve la succession, et par devant les tribunaux locaux, la connaissance en appartiendra exclusivement à ces tribunaux et elle aura lieu, ainsi que le paiement des sommes réclamées ou la constitution d'une caution pour leur acquittement, en conformité des lois du pays.

Article 16.

Quant aux successions mobilières laissées dans les territoires de l'une des Parties contractantes par des ressortissants de l'autre, l'autorité locale d'une part et l'autorité consulaire à laquelle ressortissait le défunt, d'autre part auront le droit de procéder aux opérations ci-dessous. L'autorité consulaire pourra procéder soit par elle-même, soit par l'entremise d'un délégué qu'elle nommera sous sa responsabilité. Le délégué devra être muni d'un document émanant de l'autorité consulaire, revêtu du sceau de cette autorité et constatant son caractère officiel.

1° Apposition et levée des scellés.

L'autorité consulaire pourra apposer les scellés soit d'office, soit à la demande des parties intéressées sur tous les effets, meubles et papiers du défunt, en prévenant de cette opération l'autorité locale compétente qui, dans le cas où les lois du pays le lui prescrivent, pourra y assister et apposer également ses scellés. Lorsque l'autorité locale aura été informée la première du décès et que, suivant les lois du pays, elle sera tenue d'apposer les scellés sur les biens dépendant de la succession, elle invitera l'autorité consulaire à procéder en commun à cet acte.

Dans les cas où l'apposition immédiate des scellés paraîtrait absolument nécessaire, et que cette opération, par suite de la distance des lieux ou pour d'autres raisons, ne pourrait avoir lieu en commun, chacune de deux autorités aura la faculté de mettre les scellés préalablement sans le concours de l'autre.

L'autorité qui ne sera pas intervenue, devra être informée dans les vingt-quatre heures de l'apposition des scellés et elle sera libre de croiser ensuite de son sceau celui déjà apposé.

czenie testamentowe, darowiznę na wypadek śmierci, zapis i przepadek spadku bezdziedzicznego na rzecz państwa.

Jeżeli z innego powodu prawnego prócz właśnie wymienionych podniesione będą roszczenia w przeciągu terminu, przewidzianego w artykule 16., rozdział 4., przez obywateli lub mieszkańców kraju, gdzie spadek znajduje się, i przed sądami tego kraju, wówczas należy odnośnie rozstrzygnięcie wyłącznie do sądów tych, a ustawy krajowe decydują wyłącznie zarówno co do orzeczenia jak i co do zapłaty wierzytelności pieniężnych lub ustanowienia dla nich zabezpieczenia.

Artykuł 16.

Co do spadków ruchomych, które pozostały na obszarach jednej z Stron kontraktujących po obywatelach Strony drugiej, ma władza miejska z jednej strony, a władza konsularna, do której zakresu administracji zmarły należał, z drugiej strony prawo podjęcia wymienionych niżej czynności urzędowych. Władza konsularna może interweniować albo sama albo za pośrednictwem zastępcy, którego zamianuje pod własną odpowiedzialnością. Zastępca musi posiadać dokument uwierzytelniający, wystawiony przez władzę konsularną i zaopatrzony w odcisk jej pieczęci urzędowej, oraz stwierdzający charakter urzędowy zastępcy.

1. Położenie i zdjęcie pieczęci.

Władza konsularna może zarówno z urzędu jak i na prośbę stron interesowanych opieczętować wszystkie ruchomości, sprzęt i papiery zmarłego. O tej czynności urzędowej należy uwiadomić poprzednio właściwą władzę miejską, aby mogła być przytem obecną, o ile to jest przepisane ustawodawstwem krajowym, i położyć również swoje pieczęcie. Jeżeli władzę miejscową uwiadomiono o wypadku śmierci wcześniej i jeżeli władza ta jest według ustaw krajowych obowiązana do opieczętowania majątku spadkowego, wówczas powinna ona zaprosić władzę konsularną do wspólnego podjęcia tej czynności.

Gdyby natychmiastowe opieczętowanie okazało się niezbędnie potrzebne, lecz z powodu odległości miejsc lub z innych przyczyn nie mogło być wspólnie podjęte, przysługuje każdej z obu władz prawo tymczasowego położenia pieczęci bez współdziałania władzy drugiej.

Władza, która nie interweniowała, musi być zawiadomiona w ciągu 24 godzin po opieczętowaniu; władzy tej wolno położyć dodatkowo pieczęcie swoje na krzyż z pieczęciami już umieszczonymi.

Les scellés simples seront levés par l'autorité qui les a apposés, en présence de l'autre autorité.

Les doubles scellés ne pourront être levés que d'un commun accord. Toutefois, si après un avertissement adressé par l'autorité consulaire à l'autorité locale ou par l'autorité locale à l'autorité consulaire, pour l'inviter à assister à la levée des scellés, simples ou doubles, l'autorité à qui l'invitation aurait été adressée, ne s'était pas présentée à l'heure indiquée, l'autre autorité pourrait procéder seule à ladite opération.

Les avis et invitations prévus au présent paragraphe seront donnés par écrit, et un récépissé en constatera la remise. Toute invitation à assister à l'apposition ou à la levée des scellés devra être remise à l'autorité qu'elle concerne au moins vingt-quatre heures avant l'opération; le délai sera, toutefois, de trois jours dans le cas où l'autorité dont émane l'invitation, aurait sa résidence en dehors du ressort de l'autre autorité.

2° Confection de l'inventaire.

Après la levée des scellés l'autorité consulaire dressera l'inventaire de tous les biens mobiliers, effets, valeurs et papiers laissés par le défunt, en présence de l'autorité locale, si après en avoir été prévenue, celle-ci croyait devoir assister à cet acte. L'autorité locale pourra à la fin de chaque séance apposer sa signature sur les procès-verbaux dressés en sa présence, sans que pour son intervention d'office dans ces actes elle puisse exiger des droits d'aucune espèce.

3° Conservation de la succession.

Lorsqu'un inventaire aura été dressé conformément aux dispositions du paragraphe précédent, tous les biens meubles dont se compose la succession, les titres, valeurs, créances et papiers du défunt, seront laissés ou remis à l'autorité consulaire.

Celle-ci pourra ordonner la vente aux enchères publiques de tous les objets mobiliers de la succession susceptibles de se détériorer ou difficiles à conserver. Elle sera, toutefois, tenue de prévenir l'autorité locale, afin que la vente soit faite dans les conditions et par l'autorité compétente prévues par les lois du pays. L'autorité locale devra inviter l'autorité consulaire à assister à la vente.

L'autorité consulaire conservera à titre de dépôt ou déposera en lieu sûr les effets et valeurs inventoriés, le montant des créances que l'on réalisera, et des revenus que l'on touchera, ainsi

Pieczęcie pojedyncze zdejmie władza, która je położyła, w obecności władzy drugiej.

Pieczęcie podwójne można zdjąć tylko za wzajemnym porozumieniem. Jeżeli jednak mimo zaproszenia, wystosowanego przez władzę konsularną do władz miejscowej lub przez władzę miejscowością do władz konsularnej względem asystowania przy zdaniu pieczęci pojedynczych lub podwójnych, władza zaproszona nie stawi się w oznaczonej godzinie, może ta druga władza wykonać sama wspomnianą czynność urzędową.

Przewidziane w rozdziale tym uwiadomienia i zaproszenia uskutecznia się na piśmie za potwierdzeniem odbioru. Każde zaproszenie do obecności przy położeniu lub zdaniu pieczęci ma być przesłane władz, do której je wystosowano, najpóźniej na 24 godzin przed podjęciem czynności urzędowej; termin ten wynosi jednak trzy dni, jeżeli władza, od której zaproszenie pochodzi, ma siedzibę urzędową poza okresem urzędowym władz drugiej.

2. Spisanie inwentarza.

Po zdaniu pieczęci spisuje władza konsularna inwentarz całego majątku ruchomego, efektów, rzeczy wartościowych i papierów, pozostawionych przez zmarłego, w obecności władz miejscowości, jeżeli władza ta postanowi wskutek wysłanego do niej zawiadomienia, być obecną przy tej czynności urzędowej. Władza miejscowa może na końcu każdego posiedzenia podpisać protokoły, sporządzone w jej obecności, jednak bez prawa żądania jakichkolwiek należności za odnośną interwencję urzędową.

3. Piecza nad spadkiem.

Po spisaniu inwentarza stosownie do postanowień rozdziału poprzedzającego pozostawia się lub oddaje władz konsularnej cały majątek ruchomy, z którego składa się spadek, oraz papiery wartościowe, przedmioty wartościowe, wierzytelności i papiery zmarłego.

Władza ta może zarządzić licytację publiczną wszelkich ruchomości spadkowych, które są narażone na zepsucie lub nastręczają trudności w przechowaniu. Ma jednak obowiązek poprzedniego zawiadomienia władz miejscowości, aby licytacja została przeprowadzona w sposób, przepisany ustawami krajowymi, przez władzę w myśl tych ustaw właściwą. Władza miejscowa musi zaprosić władzę konsularną do obecności przy licytacji.

Władza konsularna bierze zinwentowane ruchomości i przedmioty wartościowe, wpływy z ściągniętych wierzytelności i inne dochody oraz cenę z przeprowadzonej ewentualnie sprzedaży rzeczy ruchomości.

que le produit de la vente des meubles, si elle a eu lieu. Ces dépôts devront avoir lieu d'accord avec l'autorité locale appelée à assister aux opérations antérieures, s'il se présente des ressortissants ou des habitants du pays comme intéressés dans la succession, soit ab intestat, soit à titre de testament.

Si l'actif de la succession n'est pas suffisant pour désintéresser les créanciers, ressortissants ou habitants du pays, tous les documents, effets ou valeurs appartenant à cette succession devront, sur la demande des créanciers et conformément aux lois du pays, être remis, soit à l'autorité judiciaire compétente, soit aux administrateurs judiciaires, soit aux syndics ou curateurs de la faillite, l'autorité consulaire restant chargée de représenter ses administrés, héritiers ou légataires, absents, mineurs ou incapables.

4° Administration et liquidation de la succession.

L'autorité consulaire administrera et liquidera la partie mobilière de la succession.

L'autorité locale ne pourra intervenir dans cette opération que pour fixer, si d'après les lois du pays il y a lieu, un terme pendant lequel les réclamations qui viendraient à se produire à l'égard de la succession, devront être présentées. Pendant ce terme qui ne dépassera jamais un an à partir du jour de la confection de l'inventaire, l'autorité consulaire ne prendra que des mesures conservatoires qui ne puissent porter aucune atteinte aux droits des intéressés.

L'autorité consulaire aura d'ailleurs la faculté de prélever immédiatement, sur le produit de la succession, les frais de la dernière maladie et de l'enterrement du défunt, les gages des domestiques, les loyers, frais de justice et de consulat, et autres de même nature, ainsi que les frais d'entretien de la famille du défunt, s'il y a lieu.

A l'expiration du terme fixé par l'autorité locale et s'il n'existe aucune contestation réservée, d'après les règles de compétence indiquées à l'article 15, à la décision des tribunaux du pays, l'autorité consulaire entrera définitivement en possession de la succession mobilière, en tant qu'elle ne sera pas engagée à titre de caution en faveur de ressortissants ou habitants du pays, pour en disposer ultérieurement selon les lois du pays auquel appartenait le défunt. En cas de contestation

mych albo sama w przechowanie albo składa je w miejscu bezpiecznym. Jeżeli obywatele lub mieszkańcy kraju występują na zasadzie ustawowego porządku dziedziczenia lub na podstawie testamentu jako interesowani w spadku, musi złożenie takie odbyć się w porozumieniu z władzą miejscowości, powołaną do współdziałania przy poprzednich czynnościach urzędowych.

Jeżeli spadek czynny nie wystarcza na zaspokojenie wierzycieli, będących obywatelami lub mieszkańcami kraju, należy oddać wszystkie dokumenty, ruchomości i przedmioty wartościowe, należące do spadku, na wniosek wierzycieli i stosownie do ustaw krajowych właściwej władzy sądowej albo zarządców sądowych, syndykom konkursowym lub zarządców maszy konkursowej; władza konsularna ma jednak i nadal powierzone zastępstwo nieobecnych, małoletnich lub niezdolnych do działania dziedziców lub zapisobierców, którzy należą do zakresu jej administracji.

4. Zarząd i likwidacja spadku.

Władza konsularna zawiaduje ruchomą częścią spadku i likwiduje ją.

Interwencja władzy miejscowości ma, jeżeli to jest przepisane ustawami krajowymi, ograniczyć się przytem do wyznaczenia terminu, w ciągu którego należy zgłosić roszczenia, podnoszone w danym razie do spadku. W ciągu terminu tego, który nie może wynosić nigdy więcej jak rok, licząc od dnia zamknięcia inwentarza, wolno władz konsularnej wydawać tylko zarządzenia zabezpieczające, któreby nie naruszały praw osób interesowanych.

Władza konsularna jest jednak upoważniona, podając z góry wprost z maszy spadkowej kosztą ostatniej choroby zmarłego i jego pogrzebu, zasługi czeladzi domowej, czynsz mieszkalny, należytości sądowe, konsularne i inne tym podobne, a w danym razie także koszt utrzymania rodziny zmarłego.

Po upływie terminu, wyznaczonego przez władzę miejscowości, i pod warunkiem, iż niema w toku sporu, zastrzeżonego według podanych w artykule 15. zasad co do właściwości rozstrzygnięciu przez sądy krajowe, wchodzi władza konsularna ostatecznie w posiadanie spadku ruchomego, o ile tenże nie jest obciążony zabezpieczeniem na rzecz obywateli lub mieszkańców kraju; ma ona wydać następnie dalsze zarządzenia według ustaw kraju, do którego zmarły należał. W razie sporu, zastrze-

réservee à la décision des tribunaux du pays, l'autorité consulaire n'entrera en possession définitive qu'après le prononcé du jugement ou après que la somme nécessaire pour couvrir le montant de ces réclamations, aura été fixée par le tribunal du pays et qu'une caution proportionnée aura été fournie.

Article 17.

Dans toutes les questions auxquelles pourront donner lieu l'ouverture, l'administration et la liquidation des successions des ressortissants de l'une des Parties contractantes dans les territoires de l'autre, les fonctionnaires consulaires respectifs représenteront de plein droit les héritiers et légitaires qui seraient absents et n'auraient pas nommé de représentants. Ils seront officiellement reconnus comme leurs fondés de pouvoir, sans qu'ils soient tenus de justifier de leur mandat par un titre spécial.

Ils pourront, en conséquence, se présenter par devant les autorités, soit en personne, soit par des délégués choisis parmi les personnes qui y sont autorisées par la législation du pays, pour sauvegarder dans toute affaire se rapportant à la succession ouverte les intérêts des héritiers et des légitataires, en poursuivant leurs droits ou en répondant aux demandes formées contre eux.

Il est toutefois bien entendu que les fonctionnaires consulaires, étant considérés comme fondés de pouvoir de leurs administrés, ne pourront jamais être personnellement mis en cause relativement à toute affaire concernant la succession.

Article 18.

Lorsqu'un ressortissant de l'une des Parties contractantes aura laissé dans les territoires de l'autre une succession sur un point où il ne se trouverait pas d'autorité consulaire, l'autorité locale compétente procédera, conformément à la législation du pays, à l'inventaire des effets de l'hoirie, prendra toutes les mesures conservatoires et sera tenue de rendre compte, dans le plus bref délai possible, du résultat de ces opérations à l'autorité consulaire la plus rapprochée du lieu où la succession est ouverte.

L'autorité locale compétente prendra à l'égard des biens laissés par le défunt, toutes les mesures prescrites par les lois du pays, et le produit de la succession sera mis à la libre disposition de ladite autorité consulaire dans le plus bref délai possible après l'expiration du terme fixé par l'article 16, § 4.

żonego sądom krajowym do rozstrzygnięcia, wchodzi władza konsularna w ostateczne posiadanie spadku dopiero wtedy, gdy spór został rozstrzygnięty albo gdy suma potrzebna dla pokrycia odnośnych roszczeń została oznaczona przez sąd kraju i odpowiednie zabezpieczenie ustanowione.

Artykuł 17.

W wszystkich kwestach, wywołanych przypadkiem, zarządem i likwidowaniem spadków po obywatelach jednej z Stron kontraktujących na obszarach Strony drugiej, następują odnośni funkcjonariusze konsularni z mocą prawa dziedziców i legatariuszy, którzy są nieobecni i nie ustanowili zastępów. Będą oni uznani z urzędu za pełnomocników i nie będą mieli obowiązku dostarczania osobnego dowodu co do swego mandatu.

Mogą zatem albo sami albo przez zastępów, których wybiorą z pośród osób, uprawnionych do tego według ustawodawstwa krajowego, występować w obec władz celem strzeżenia interesów dziedziców lub zapisobierców w wszystkich sprawach, odnoszących się do przypadkowego spadku, oraz celem dochodzenia praw tych osób lub bronienia ich wobec wniesionych przeciw nim skarg.

Rozumie się jednak samo przez sieć, że funkcjonariusze konsularni wobec tego, iż uchodzą za pełnomocników osób, należących do zakresu ich administracji, nie mogą być nigdy osobiście pozywani w sprawie, odnoszącej się do spadku.

Artykuł 18.

Jeżeli obywatel jednej z Stron kontraktujących pozostawił na obszarach Strony drugiej spadek w miejscu, gdzie niema władzy konsularnej, wówczas przystępuje właściwa władza miejska stosownie do ustawodawstwa krajowego do inwentacyj ruchomości spadkowych, wydaje wszystkie zarządzenia zabezpieczające i jest obowiązana zdać sprawę w jak najkrótszym czasie z wyniku swych czynności urzędowych władz konsularnej, znajdującej się najbliżej miejsca, gdzie spadek został otwarty.

Właściwa władza miejska wydaje co do majątku, pozostawionego przez zmarłego, wszystkie zarządzenia, przepisane ustawami krajowymi. Czysty spadek będzie oddany po upływie terminu, ustanowionego w artykule 16., rozdział 4., z wszelkim możliwym pośpiechem wspomnianej władzy konsularnej do swobodnego rozporządzenia.

Mais dès l'instant que le fonctionnaire consulaire le plus rapproché du point où sera ouverte ladite succession, se présentera personnellement ou enverra un délégué sur les lieux, l'autorité locale qui sera intervenue, devra se conformer à ce que prescrit l'article 16.

Article 19.

Les pouvoirs conférés à l'autorité consulaire par les articles précédents ne mettront pas obstacle à ce que les héritiers, y compris les héritiers réservataires, s'adressent, pour se faire envoyer en possession d'une succession mobilière laissée sur les territoires de l'une des Parties contractantes par un ressortissant de l'autre, aux tribunaux du pays où la succession est ouverte.

Toutefois, une telle requête ne sera admise que si aucun des héritiers, y compris les héritiers réservataires, et des légataires, dûment informés, ne s'y oppose.

Entous cas cette requête devra être formée avant l'expiration du terme fixé conformément au § 4 de l'article 16.

La qualité et les droits d'héritier, de réservataire ou de légataire devront être reconnus et jugés d'après les lois de l'Etat auquel le défunt avait appartenu.

Dans les conditions prévues par le présent article, la compétence des tribunaux du pays où se trouve la succession, est, d'ailleurs, subordonnée au fait que le défunt y avait eu sa résidence habituelle.

Article 20.

Lorsqu'un ressortissant de l'une des Parties contractantes se trouvera intéressé dans une succession ouverte sur les territoires de l'autre, et laquelle ne rentre pas dans les prévisions des articles 15 à 19, les autorités locales informeront sans délai de l'ouverture de la succession l'autorité consulaire la plus rapprochée à laquelle ressortit l'intéressé.

Article 21.

Les ressortissants de l'une des Parties contractantes seront, dans les territoires de l'autre, admis à succéder aux biens qui leur seront défrérés en vertu d'une loi ou d'un testament, et à en prendre possession à l'instar des ressortissants du pays. En l'absence des héritiers ou de leurs représentants, les autorités locales seront obligées à sauvegarder les intérêts des absents de la même manière que, dans des circonstances semblables, ceux d'un ressortissant du pays.

Od chwili jednak, w której funkcjonariusz konsularny, znajdujący się najbliżej miejsca, gdzie wspomniany spadek został otwarty, zjawił się na miejscu osobiście lub wysłał tam zastępcę, winna władza miejscowa, która wkroczyła, zachować się według przepisów artykułu 16.

Artykuł 19.

Uprawnienia, przekazane władzy konsularnej w artykułach poprzedzających, nie stanowią przeszkody w tem, aby spadkobiercy, wliczając tu także uprawnionych do części obowiązkowej, wzywali pomocy sądów kraju, gdzie spadek został otwarty, do uzyskania wprowadzenia w posiadanie majątku ruchomego, który pozostał na obszarach jednej z Stron kontraktujących po obywatełu Strony drugiej.

Prośbie takiej można jednak uczynić zadość tylko wtedy, jeżeli ani żaden z dziedziców, wliczając tu także uprawnionych do części obowiązkowej, ani żaden z legatariuszy nie wniesie przeciw temu sprzeciwu mimo należytego zawiadomienia.

W każdym razie musi być prośba taka wniesiona przed upływem terminu, wyznaczonego stosownie do rozdziału 4., artykułu 16.

O charakterze dziedzica, uprawnionego do części obowiązkowej lub zapisobiercy i o wynikających stąd prawach ma się orzekać i sądzić według ustaw państwa, do którego zmarły należał.

Przy zaistnieniu wymogów, wspomnianych w artykule niniejszym, zależy właściwość sądów kraju, gdzie spadek znajduje się, także od tego, aby zmarły posiadał tam swoją stałą siedzibę.

Artykuł 20.

Jeżeli obywatel jednej z Stron kontraktujących jest interesowany w spadku, który został otwarty na obszarach Strony drugiej, a przy którym nie zachodzą wymogi artykułów 15. do 19., wówczas winny władze miejskie zawiadomić niezwłocznie najbliższą władze konsularną, do której zakresu administracyjnego interesowany należy, o otwarciu się spadku.

Artykuł 21.

Obywatele jednej z Stron kontraktujących dopuszczeni są na równi z obywatelami państwa do następstwa i do obejmowania posiadania odnośnie do tego majątku, który ma im przypaść na obszarach Strony drugiej z tytułu ustawy lub rozporządzenia ostatniej woli. Władze miejskie są obowiązane, w razie nieobecności dziedziców lub ich zastępców, do strzeżenia interesów nieobecnych w ten sam sposób, jak interesów krajowców wśród tych samych okoliczności.

Article 22.

Les autorités consulaires connaîtront exclusivement des actes d'inventaire et des autres opérations pratiquées pour la conservation des biens mobiliers et objets de toute nature laissés par les gens de mer et les passagers de leurs pays qui décéderaient à terre ou à bord des navires soumis à leur autorité, soit pendant la traversée, soit dans le port de leur arrivée.

Les valeurs et effets appartenant aux marins ou passagers, ressortissants de l'une des Parties contractantes et morts à bord d'un navire de l'autre, seront envoyés dans le port d'arrivée au fonctionnaire consulaire respectif pour être remis à l'autorité du pays du défunt.

Article 23.

En tout ce qui concerne la police des ports, le chargement et déchargement des navires et la sûreté des marchandises, biens et effets, les lois, ordonnances et règlements du pays seront observés, sous la condition expresse que tout privilège et toute faveur qui seraient accordés par l'une des Parties contractantes à ses propres navires ou aux navires étrangers, seront également accordés aux navires de l'autre.

Les fonctionnaires consulaires pourront aller personnellement, ou envoyer des délégués à bord des navires de leurs pays après qu'ils auront été admis en libre pratique; interroger les capitaines et l'équipage; examiner les papiers de bord; recevoir les déclarations sur leur voyage, leur destination et les incidents de la traversée; dresser les manifestes et faciliter l'expédition de leurs navires; enfin les accompagner devant les tribunaux et dans les bureaux de l'administration du pays, pour leur servir d'interprètes et d'agents dans les affaires qu'ils auront à suivre ou les demandes qu'ils auraient à former.

Il est convenu que les fonctionnaires de l'ordre judiciaire et administratif et les officiers et agents de la douane ne pourront, en aucun cas, opérer ni visiter, ni rechercher à bord des navires, sans en avoir donné préalablement avis au fonctionnaire consulaire de la Partie contractante à laquelle ces navires appartiennent, afin qu'il puisse assister à la visite. Ils devront également prévenir, en temps opportun, ledit fonctionnaire consulaire pour qu'il assiste aux déclarations que les capitaines et les équipages auront à faire devant les tribunaux et dans les administrations locales, afin d'éviter ainsi toute erreur ou fausse interprétation qui pourrait nuire à l'exakte administration de la justice.

Artykuł 22.

Tylko władze konsularne mają prawo sporządzać inwentarza i wydawania wszelkich zarządzeń celem zabezpieczenia pozostałoego w spadku majątku ruchomego oraz wszystkich innych pozostałych w spadku przedmiotów w razie śmierci żeglarzy lub podróżnych, pochodzących z ich kraju, podczas podróży lub w przystani końcowej na lądzie lub na pokładzie okrętów, które podlegają ich władzce urzędowej.

Przedmioty wartościowe i ruchomości żeglarzy lub podróżnych, należących do jednej z Stron kontraktujących, którzy zmarli na pokładzie okrętu Strony drugiej, będą w przystani końcowej wydane odnośnie funkcjonariuszowi konsularnemu, celem oddania ich władzce ojczystej zmarłego.

Artykuł 23.

W wszystkich sprawach, odnoszących się do polityki portowej, nalaďowywania i wyladowywania okrętów oraz zabezpieczania towarów, rzeczy i ruchomości, należy stosować się do ustaw, przepisów i rozporządzeń krajowych, przyczem jednak wyraźnie zastrzega się ten warunek, że każdy przywilej i każda ulga, przyznana przez jedną z Stron kontraktujących własnym lub obecym okrętem, przysługiwać ma w równej mierze także okrętom drugiej Strony kontraktującej.

Funkcyonariusze konsularni mogą osobiście udawać się na pokład okrętów ich kraju, skoro otrzymają one prawo swobodnego przejazdu, lub mogą wysykać tam delegata; mogą oni przesłuchiwać kapitana i załogę, badać papiery okrętowe, odbierać oświadczenia co do podróży, miejsca przeznaczenia oraz co do wypadków, które się wydarzyły podczas jazdy, wygotowywać spisy ładunku i dopomagać do odprawiania ich okrętów, wreszcie mogą udawać się z nimi do sądów i władz administracyjnych odnośnego kraju, celem służenia im za tłumaczy i rzeczników w interesach, mających się przez nich załatwiać, lub przy wnoszeniu ewentualnie przez nich prośb.

Istnieje zgoda co do tego, że urzędnikom sądowym i administracyjnym oraz urzędnikom i strażnikom urzędów celnych nie wolno w żadnym wypadku przedsiębrać badań i przeszukiwań na pokładzie okrętów, bez poprzedniego zawiadomienia funkcjonariusza konsularnego tej Strony kontraktującej, do której należą te okręty, w tym celu, aby mógł być obecny przy badaniu. Muszą oni dalej zawiadamiać na czas wspomnianego funkcjonariusza konsularnego, aby był obecny przy składaniu przez kapitanów i przez załogę okrętową oświadczeń przed sądami lub miejscowymi władzami administracyjnymi, by w ten sposób zapobiec jakiejś pomyłce lub jakiemu fałszywemu objaśnieniu, mogącym wyrobić szkodę w dokładnym wykonywaniu pieczy prawnej.

L'invitation qui sera adressée à cet effet au fonctionnaire consulaire indiquera une heure précise, et s'il négligeait de s'y rendre en personne ou de s'y faire représenter par un délégué, il sera procédé en son absence.

Article 24.

Les fonctionnaires consulaires seront chargés exclusivement du maintien de l'ordre intérieur à bord des navires de leurs pays. En conséquence, ils régleront eux-mêmes les contestations de toute nature qui seraient survenues entre les capitaines, les officiers et les matelots, et spécialement celles relatives à la solde et à l'accomplissement des engagements réciproquement contractés.

Les autorités locales ne pourront intervenir que lorsque les désordres survenus à bord des navires, seraient de nature à troubler la tranquillité et l'ordre public à terre ou dans le port ou quand une personne du pays ou ne faisant pas partie de l'équipage, s'y trouvera mêlée. Même dans ce cas les autorités locales en donneront avis, si faire se pourra préalablement, à l'autorité consulaire compétente.

Dans tous les autres cas les autorités précitées se borneront à prêter tout appui aux fonctionnaires consulaires, si elles en sont requises par eux, pour faire arrêter et renvoyer à bord ou conduire provisoirement en prison tout individu inscrit sur le rôle de l'équipage, chaque fois que, pour un motif quelconque, lesdits fonctionnaires consulaires le jugeront convenable.

Article 25.

Les fonctionnaires consulaires pourront faire arrêter les marins et autres personnes faisant partie des équipages des bâtiments de guerre ou de commerce de leurs pays respectifs et qui seraient prévenus ou accusés d'avoir déserté lesdits bâtiments, pour les renvoyer à bord ou les transporter dans leur pays. A cet effet, ils s'adresseront aux autorités locales compétentes des pays respectifs et leur feront, par écrit, la demande de ces déserteurs, en justifiant, par l'exhibition des registres du bâtiment ou du rôle de l'équipage ou par d'autres documents officiels, que les hommes qu'ils réclament, faisaient partie dudit équipage.

Sur cette seule demande ainsi justifiée, la remise des déserteurs ne pourra être refusée.

On donnera, en outre, aux fonctionnaires consulaires tout appui et toute assistance pour la recherche et l'arrestation de ces déserteurs qui, à la réquisition et aux frais desdits fonctionnaires consulaires, seront même détenus et gardés dans les

Wezwanie, skierowane w tym celu do funkcyonariusza konsularnego, winno zawierać dokładne oznaczenie godziny. Gdyby funkcyonariusz zaniedbał jawić się osobiście lub dać się zastąpić przez delegata, sprawa odbędzie się w jego nieobecności.

Artykuł 24.

Powierza się wyłącznie funkcyonariuszom konsularnym utrzymywanie wewnętrznego porządku na pokładzie okrętów ich krajów. Wskutek tego mają oni sami załatwiać wszelkiego rodzaju spory między kapitanami, oficerami i majtkami, a w szczególności spory, odnoszące się do płacy oraz do wypełnienia przyjętych wzajemnie na siebie zobowiązań.

Władze miejscowe mogą wkraczać tylko wtedy, jeżeli nieporządki, które powstały na pokładzie okrętów, zdolne są zaburzyć spokój i porządek publiczny w kraju lub w przystani, albo, gdyby brał w nich udział obywatel odnośnego kraju lub osoba nienależąca do załogi. Lecz nawet w tym przypadku winne są władze miejskie zawiadomić, o ile możliwości przedtem, właściwą władzę konsularną.

W wszystkich innych przypadkach mają wspomniane władze ograniczyć się do udzielenia funkcyonariuszom konsularnym wszelkiej pomocy, jeżeli oni poproszą je o przytrzymanie lub odprowadzenie z powrotem na pokład albo o tymczasowe przyaresztowanie osoby, wpisanej do rejestru załogi, bez względu na to, z jakiego powodu wspomniani funkcyonariusze konsularni uważają to za potrzebne.

Artykuł 25.

Funkcyonariusze konsularni mogą zarządzić przytrzymanie żeglarzy oraz należących do załogi okrętów wojennych lub handlowych ich krajów innych osób, które obwiniono lub oskarżono o ucieczkę z swych okrętów, a to w tym celu, aby sprowadzić je napowrót na pokład lub do ich ojczyzny. Winni są zwrócić się w tym celu do właściwych władz miejscowych odnośnego kraju oraz prosić je pisemnie o pomoc przeciw takim zbiegom. Przytem mają oni wykazać za pomocą wyciągu z rejestru okrętowego lub z rejestru załogi lub za pomocą innych urzędowych dokumentów, że osoby, których odstawienia żądają, należały do załogi okrętowej.

Nie można odmówić wydania zbiegów na żądanie w ten sposób uzasadnione.

Nadtyle musi się udzielać funkcyonariuszom konsularnym wszelkiego poparcia i wszelkiej pomocy w celu wyjaśnienia i przytrzymania tych zbiegów. Tych ostatnich należy na żądanie i na koszt funkcyonariuszy konsularnych trzymać pod ścisłym dozorem

prisons du pays, jusqu'à ce qu'une occasion se présente pour les renvoyer dans leur patrie. Toutefois, cet emprisonnement ne pourra durer plus de deux mois, après lesquels et moyennant un avis donné à l'agent respectif trois jours à l'avance, la liberté sera rendue au prisonnier qui ne pourra être incarcéré de nouveau pour la même cause.

Si le déserteur avait commis quelque délit à terre ou dans le port, et que le tribunal qui a droit d'en connaître, réclame et exerce ce droit, la remise sera différée jusqu'à ce que le jugement du tribunal ait été prononcé et exécuté.

Les Parties contractantes conviennent que les marins ou autres individus de l'équipage, ressortissants de la Partie contractante sur les territoires de laquelle s'effectuerait la désertion, sont exceptés des stipulations du présent article.

Article 26.

A moins de stipulations contraires entre les armateurs, chargeurs et assureurs, toutes avaries essuyées à la mer par les navires des Parties contractantes, soit qu'ils abordent volontairement au port, soit qu'ils se trouvent en relâche forcée, seront réglées par les fonctionnaires consulaires des pays respectifs.

Si, cependant, des ressortissants du pays étaient intéressés dans lesdites avaries et que les parties ne pussent s'entendre à l'amiable, le recours à l'autorité locale compétente serait de droit.

Article 27.

Lorsqu'un navire appartenant au Gouvernement ou à des ressortissants de l'une des Parties contractantes fera naufrage ou échouera dans les eaux de l'autre, les autorités locales devront porter le fait à la connaissance du fonctionnaire consulaire le plus voisin du lieu de l'accident.

Toutes les opérations relatives au sauvetage des navires de l'une des Parties contractantes qui naufrageraient ou échoueraient dans les eaux de l'autre Partie, seront dirigées par les fonctionnaires consulaires respectifs.

L'intervention des autorités locales n'aura lieu que pour assister les fonctionnaires consulaires, maintenir l'ordre, garantir les intérêts des sauveteurs étrangers à l'équipage et assurer l'exécution des dispositions à observer pour l'entrée et la sortie des marchandises sauvées.

w krajowych więzieniach tak dugo, aż nadarzy się sposobność odesłania ich z powrotem do ich ojczyzny. Uwięzienie to nie może jednak trwać dłużej, niż dwa miesiące; po ich upływie oraz po zawiadomieniu odnośnego urzędnika na trzy dni przedtem wypuści się uwięzionego na wolność i nie można go z tego samego powodu znowu uwięzić.

Jeżeli zbieg popełnił na lądzie lub w przystani czyn karygodny, a sąd powołany do orzekania o tem uznaje się właściwym do wydania wyroku karnego i właściwość swą w czyn wprowadza, wstrzymuje się odesłanie aż do wydania i wykonania wyroku sądu.

Strony kontraktujące zgadzają się na to, że żeglarze lub inne osoby z załogi okrętowej, będące obywatelami tej Strony kontraktującej, na której obszarze popełniono dezercję, wyjęte są z pod postanowieniem niniejszego artykułu.

Artykuł 26.

Nie naruszając przeciwnych układów między właścicielami okrętów, wynajmującymi je na przewój i ubezpieczającymi, załatwiają funkcjonariusze konsularni odnośnego kraju wszelkie sprawy, odnoszące się do uszkodzeń, doznanych na morzu przez okręty Stron kontraktujących, bez względu na to, czy okręty zawijają dobrowolnie do przystani, czy też znajdują się w położeniu przymusowem.

Jeżeli jednakowoż w uszkodzeniach tych interesowani są krajowcy, a strony nie mogą się dobrowolnie pogodzić, można odnieść się do właściwej władzy miejscowej.

Artykuł 27.

Jeżeli okręt, którego właścicielem jest rząd lub obywatel jednej z Stron kontraktujących, na wodach drugiej Strony się rozbię lub osiądzie na mieliźnie, powinny władze miejskie zawiadomić o tem funkcjonariusza konsularnego, znajdującego się najbliższego miejsca wypadku.

Odnośni funkcjonariusze konsularni zarządzają wszelkie środki celem ratowania okrętów jednej z Stron kontraktujących, które na wodach drugiej Strony rozbili się lub osiadły na mieliźnie.

Interwencja władz miejscowych ma się ograniczyć do udzielania pomocy funkcjonariuszom konsularnym w utrzymywaniu porządku, do strzeżenia interesów ratujących, nienależących do załogi okrętowej oraz do starania się o zachowanie przepisów, obowiązujących dla dowozu i wywozu wyrabianych towarów.

En cas de danger en la demeure les fonctionnaires consulaires seront libres de choisir les moyens qu'ils jugeront les plus utiles dans les opérations de sauvetage des navires (alinéa 2 de cet article), et cela pour ce qui concerne le choix des personnes, des navires et d'autre matériel, sans que les autorités locales compétentes puissent s'y ingérer.

Les fonctionnaires consulaires informeront, sans retard, les autorités locales compétentes des mesures prises par eux en vertu de l'alinéa précédent.

En l'absence et jusqu'à l'arrivée du fonctionnaire consulaire ou de son délégué, les autorités locales devront prendre toutes les mesures nécessaires pour la protection des individus et la conservation des objets qui auront été sauvés du naufrage.

Il est bien entendu que ces objets ne seront soumis à aucun droit ni taxes, à moins qu'ils ne soient destinés à être livrés à la consommation dans le pays où le naufrage aurait eu lieu.

L'intervention des autorités locales dans ces différents cas ne donnera lieu à la perception de frais d'aucune espèce, hors ceux qu'entraîneraient les opérations de sauvetage et la conservation des objets sauvés, ainsi que ceux auxquels seraient soumis, en pareil cas, les navires nationaux.

Article 28.

Chacune des Parties contractantes s'engage à accorder à l'autre, en matière d'établissement consulaire comme en tout ce qui touche à la jouissance des exemptions, prérogatives, immunités, priviléges et honneurs, le traitement de la nation la plus favorisée.

Aucune des Parties contractantes ne pourra, toutefois, invoquer ce traitement pour exiger en faveur de ses fonctionnaires et employés consulaires des exemptions, prérogatives, immunités, priviléges et honneurs autres ou plus étendus que ceux accordés par elle-même aux fonctionnaires et employés consulaires de l'autre Partie.

Article 29.

Les différends qui pourraient se produire touchant l'interprétation ou l'exécution de la présente Convention ou les conséquences de l'infraction d'une de ses stipulations, devront, lorsque les moyens de les arranger directement par un accord amiable auront été épuisés, être réglés par voie

W razie, jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, wolno funkeyonaryuszom konsularnym wybierać te środki pomocnicze (osoby, okręty i inny materiał), które według ich mniemania są najpozytyczniejszą dla akcji ratunkowej na rzecz okrętów (ustęp 2. niniejszego artykułu), a właściwe władze miejscowe nie mają prawa mieszać się do tego.

Funkeyonaryusze konsularni winni powiadomić właściwe władze miejskie o zarządzeniach, wydanych przez siebie po myśli poprzedniego ustępu.

Władze miejscowe powinny w czasie nieobecności i aż do chwili przybycia funkeyonaryusza konsularnego lub jego delegata zarządzić wszelkie środki, potrzebne dla ochrony osób ocalonych z rozbicia okrętu oraz dla zachowania uratowanych przedmiotów.

Istnieje zgoda co do tego, że przedmioty te nie podlegają żadnym opłatom celnym ani daninom, wyjątki, gdyby były przeznaczone do użytku w tym kraju, gdzie okręt się rozbil.

Interwencja władz miejscowych w tych rozmaitych przypadkach nie może służyć za powód do ściągania jakichkolwiek kosztów, z wyjątkiem tych, które spowodowała akcja ratunkowa i przechowanie wyratowanych przedmiotów oraz takich, któreby ponosiły w tym samym wypadku także okręty krajowe.

Artykuł 28.

Każda z Stron kontraktujących zobowiązuje się przyznać Stronie drugiej pod względem urządzenia konsulatów oraz w wszystkim, co dotyczy korzystania z uwolnień, prerogatyw, nietykalności, przywilejów i zaszczytów, takie traktowanie, jakie jest zapewnione narodowi najbardziej uprzywilejowanemu.

Żadna z Stron kontraktujących nie może jednak powoływać się na to traktowanie, aby żądać na korzyść swoich funkeyonaryuszy konsularnych i urzędników konsularnych innych lub szerszych uwolnień, prerogatyw, nietykalności, przywilejów i zaszczytów, aniżeli te, które sama ta Strona przyznaje funkeyonaryuszom konsularnym i urzędnikom konsularnym Strony drugiej.

Artykuł 29.

Sporы, któreby w danym razie powstały co do tłumaczenia lub wykonania umowy niniejszej albo co do skutków naruszenia jednego z jej postanowień, mają być załatwione, po wyczerpaniu wszelkich środków do ich bezpośredniego załagodzenia w przyjacielskiem porozumieniu, drogą orzeczenia

d'arbitrage selon les principes établis dans la Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux, conclue à la Haye le 18 octobre 1907.

Article 30.

La présente Convention sera exécutoire trois mois après l'échaoge des ratifications et restera en vigueur jusqu'au 31 décembre 1917.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

Article 31.

La présente Convention sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées à Sophia aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs y ont apposé leurs signatures et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait en double original à Sophia, le trente-et-un
dix-huit
mai mil neuf cent onze.

(L. S.) **Giskra** m. p. (L. S.) **J. E. Guéchoff** m. p.

(L. S.) **Lutterotti** m. p.

(L. S.) **Töry** m. p.

polubownego według zasad, które ustanowiono umową, zawartą w Hadze dnia 18. października 1907 celem pokojowego załatwiania zatargów międzynarodowych.

Artykuł 30.

Układ niniejszy wchodzi w życie w trzy miesiące po wyłanianie ratyfikacji i obowiązuje aż do dnia 31. grudnia 1917.

Gdyby żadna z Stron kontraktujących nie dońiosła na dwanaście miesięcy przed końcem tego okresu o swym zamiarze uchylenia układu, wówczas pozostaje on w mocy aż do upływu jednego roku od dnia, w którym jedna lub druga z Stron kontraktujących go wypowie.

Artykuł 31.

Układ niniejszy będzie ratyfikowany, a ratyfikacje wymienią się w Zofii ile możliwości jak najprzedej.

W dowód tego podpisali obustronni pełnomocnicy ten układ i zaopatrzyli go swoimi pieczęciami.

Działo się w Zofii w podwójnym pierwopisie dnia trzydziestego pierwszego maja roku tysiąc dziesięciuset jedenastego.

(L. S.) **Giskra** wł. r. (L. S.) **J. E. Geschoff** wł. r.

(L. S.) **Lutterotti** wł. r.

(L. S.) **Töry** wł. r.

Nos visis et perpensis conventionis huius stipulationibus illas omnes et singulas ratas hisce confirmatasque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes, Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die quinto decimo mensis Aprilis anno Domini millesimo nonagesimo duodecimo, Regnum nostrorum sexagesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes Berchtold ab et in Ungarschitz m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.

Caes. et Reg. Consul Generalis.

Protocole final.

Au moment de procéder à la conclusion de la Convention consulaire en date d'aujourd'hui les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes qui auront la même valeur et durée que la Convention elle-même :

1° Les ressortissants de l'une des Parties contractantes jouiront réciprocurement dans les territoires de l'autre Partie — soit qu'ils s'y établissent, soit qu'ils y résident temporairement — pour leurs personnes, leurs professions (y compris l'industrie et le commerce) et leurs propriétés des mêmes droits, priviléges, immunités, faveurs et exemptions que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Il est, toutefois, entendu que les stipulations qui précédent, ne dérogent en rien aux lois, ordonnances et règlements spéciaux en matière de commerce, d'industrie et de police qui sont ou seront en vigueur dans les territoires de chacune des Parties contractantes et applicables à tous les étrangers.

Les Parties contractantes se réservent de s'entendre ultérieurement sur des dispositions plus détaillées tant pour ce qui concerne les matières dont il est question au premier alinéa du paragraphe 1er, que pour ce qui a trait aux impôts, aux droits de patente et taxes similaires auxquels seront soumis les ressortissants de l'une des Parties contractantes dans les territoires de l'autre.

2° Les ressortissants de chacune des Parties contractantes seront sur les territoires de l'autre exemptes de tout service militaire dans quelle partie de la force armée que ce soit, ainsi que de toute contribution tenant lieu d'un pareil service militaire. D'autre part ils ne seront d'aucune façon empêchés de satisfaire aux obligations militaires qui leur sont imposées dans leur pays d'origine.

Ils ne seront, en outre, astreints en temps de paix et en temps de guerre à d'autres prestations et réquisitions servant à des buts militaires, que dans la même mesure et d'après les mêmes principes que les nationaux, mais ceci toujours contre paiement ou indemnité.

Protokół końcowy.

Przy zawieraniu układu konsularnego z dzisiejszej daty złożyli podpisani pełnomocnicy następujące oświadczenia, które co do mocy i czasu ich obowiązywania stoją na równi z układem :

1. Obywatele jednej z Stron kontraktujących korzystają wzajemnie na obszarach Strony drugiej, bez względu na to, czy osiedlili się tam stale, czy też przebywają tam tylko czasowo, co do swej osoby, co do wykonywania swego zawodu (wliczając tu przemysł i handel) oraz co do swej własności, z tych samych praw, przywilejów, nietykalności, ulg i wolności, co obywatele narodowości najbardziej uprzywilejowanej.

Istnieje jednak zgoda co do tego, że niniejszy układ nie narusza w niczem mocy obowiązującej tych ustaw, przepisów i rozporządzeń w sprawach handlu, przemysłu i polityki, obowiązujących obecnie lub mających obowiązywać w przyszłości na obszarach każdej z Stron kontraktujących, które ma się stosować w równej mierze do wszystkich cudzoziemców.

Strony kontraktujące zastrzegają sobie dokładniejsze uregulowanie w czasie późniejszym tak przedmiotów, wspomnianych w pierwszym ustępie punktu 1., jak też spraw, dotyczących danin, opłat od patentów i podobnych należycieści, którym podlegać będą obywatele jednej z Stron kontraktujących na obszarach drugiej Strony.

2. Obywatele jednej z Stron kontraktujących będą na obszarach Strony drugiej wolni od służby wojskowej w którejkolwiek części siły zbrojnej, jak też od wszelkich opłat, uiszczanych zamiast służby wojskowej. Z drugiej strony nie wolno w żaden sposób czynić im przeszkołów w dopełnieniu powinności wojskowej w kraju ojczystym.

Będą oni dalej obowiązani w czasie pokoju i wojny do świadczeń i danin na cele wojskowe tylko w tym samym zakresie i w myśl tych samych zasad, jak krajowej, zawsze jednak za zapłaconą lub za późniejszym odszkodowaniem.

3° Les affaires civiles et commerciales, les successions et les causes pénales pendantes auprès des autorités consulaires d'Autriche-Hongrie le jour auquel la Convention consulaire, la Convention judiciaire ainsi que la Convention d'extradition entreront en vigueur, seront réglées par ces autorités consulaires d'après les dispositions valables pour elles jusqu'à présent.

Toutefois, les affaires civiles et commerciales pendantes peuvent, sur la proposition commune des parties, être déférées aux autorités bulgares compétentes.

Les décisions rendues, en matière civile et commerciale, par les autorités consulaires d'Autriche-Hongrie et par la cour d'appel consulaire d'Autriche et de Hongrie dans les limites de leur compétence, ainsi que les transactions passées devant elles en vertu des dispositions transitoires présentes, seront exécutées par les autorités bulgares. Reste, cependant, réservé à la compétence des autorités consulaires de mener à fin les exécutions accordées avant la mise en vigueur de la présente Convention.

4° Les protégés qui jusqu'à présent sont traités en Bulgarie sur le même pied que les ressortissants autrichiens et hongrois, cesseront de jour de cette protection à partir du jour auquel la Convention consulaire, la Convention judiciaire ainsi que la Convention d'extradition entreront en vigueur, en tant que ces protégés n'auront jusqu'à ce terme pas acquis de jue la qualité d'autrichiens ou de hongrois.

Le présent Protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les Parties contractantes, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé en double original à Sophia, le trente-et-un
dix-huit mai mil neuf cent onze.

(L. S.) **Giskra** m. p. (L. S.) **J. E. Guéchoff** m. p.

(L. S.) **Lutterotti** m. p.

(L. S.) **Tóry** m. p.

3. Sprawy cywilne i handlowe, przewody spadkowe i sprawy karne, które w dniu wejścia w moc obowiązującą układu konsularnego, układu co do pomocy prawnej i traktatu co do wydawania przestępcoów wiszą u austriacko-węgierskich władz konsularnych, załatwione będą przed temi władzami konsularnymi według przepisów dotychczas dla nich obowiązujących.

Zawisłe sprawy cywilne i handlowe można jednak na skutek zgodnego wniosku stron przenieść do właściwych władz bułgarskich.

Władze bułgarskie wykonują orzeczenia, wydane na zasadzie tych postanowień przejściowych w sprawach cywilnych i handlowych przez austriacko-węgierskie władze konsularne i przez austriacki i węgierski wyższy sąd konsularny w granicach ich właściwości, oraz ugody, zawarte przed niemi również na zasadzie tych postanowień przejściowych. Zastrzega się jednak właściwość władz konsularnych dla ukończenia egzekucji, dozwolonych przed wejściem w moc obowiązującą niniejszego układu.

4. Osoby zostające pod wspólną protekcją, które dotychczas traktowane w Bułgarii jak obywatele austriackich i węgierskich, tracą tę protekcję z dniem wejścia w moc obowiązującą układu konsularnego, układu co do pomocy prawnej i traktatu co do wydawania przestępcołów, pod warunkiem, że osoby te do tego czasu nie nabyły z mocy prawa przymiotu austriackich i węgierskich obywatele.

Protokół niniejszy, który będzie uważany za przyjęty i zatwierdzony przez Strony kontraktujące, bez osobnej ratyfikacji, przez samą wymianę ratyfikacji odnośnego układu, wygotowano w Zofii w podwójnym pierwopisie w dniu trzydziestego pierwszego
osiemnastego
maja 1911 roku.

(L. S.) **Giskra** wł. r. (L. S.) **J. E. Geschoff** wł. r.

(L. S.) **Lutterotti** wł. r.

(L. S.) **Tóry** wł. r.

Układ powyższy wraz z protokołem końcowym ogłasza się niniejszym po uzyskaniu zgody obu Izb Rady państwa.

Wiedeń, dnia 20. lipca 1912.

Heinold wł. r.

Hochenburger wł. r.

144.

**Układ co do pomocy prawnej z dnia 31. maja 1911
między Austro-Węgrami i królestwem Bułgarskiem.**

(Podpisany dnia 31. maja 1911, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 15. kwietnia 1912; dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Zofii dnia 10. maja 1912.)

Nos **Franciscus Josephus Primus**
divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae
Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiariis Nostris atque ab illo Majestatis Suae Regis Bulgarorum praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio ad regulandas inter Austriam et Hungariam ex una et Bulgariam altera ex parte relationes quasdam processus in causis civilibus quaestiones, executionem judiciorum et transactionum judicialium in causis civilibus et commercialibus, nec non concursum creditorum spectantes die $\frac{\text{uno et trigesimo}}{\text{duodecimeno}}$ mensis Maii anni millesimi nongentesimi undecimi Sophiae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie

et

Sa Majesté le Roi des Bulgares,

désirant régler entre l'Autriche et la Hongrie d'une part et la Bulgarie d'autre part les rapports concernant certaines questions de la procédure civile, l'exécution des jugements et transactions judiciaires en matière civile et commerciale, ainsi que les faillites, ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

(Przekład.)

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

oraz

Najjaśniejszy Król Bułgarów,

ożywieni chęcią uregulowania między Austryą i Węgrami z jednej strony a Bułgarią z drugiej strony wzajemnych stosunków co do niektórych kwestyi z dziedziny postępowania w sprawach cywilnych, lub wykonywania wyroków i ugód sądowych w sprawach cywilnych i handlowych oraz co do niektórych kwestyi w sprawach konkursowych, postanowili zawrzeć w tym celu umowę i zamianowali swoimi pełnomocnikami:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

pour l'Autriche et pour la Hongrie:

Monsieur le Baron Charles de Giskra, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire, Chevalier de l'ordre de Saint-Etienne et de l'ordre de la Couronne de fer troisième classe, etc.;

pour l'Autriche:

Monsieur le Chevalier Othon de Lutterotti de Gazzolis et Langenthal, Conseiller ministériel au Ministère Impérial Royal autrichien de la Justice, etc.;

pour la Hongrie:

Monsieur Gustave de Töry, Secrétaire d'État au Ministère Royal hongrois de la Justice, Chevalier de l'ordre de Léopold, etc.;

et

Sa Majesté le Roi des Bulgares:

Monsieur Ivan Evstatiiff Guéchoff, Son Président du Conseil et Ministre des Affaires Etrangères et des Cultes, Grand-Croix de l'ordre Royal de Saint-Alexandre, Grand-Croix de l'ordre national du mérite civil, Grand-Croix de l'ordre de François Joseph, etc., lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

A. Communication d'actes judiciaires et extra-judiciaires et commissions rogatoires.

Article 1er.

Les Parties contractantes s'engagent, en matière civile et commerciale, à faire signifier réciproquement les citations ou autres actes et à faire exécuter les commissions rogatoires par leurs autorités respectives, dans la forme prescrite par la législation intérieure de l'État requis ou dans une forme spéciale demandée par l'autorité requérante, pourvu que cette forme ne soit pas contraire à la législation de l'État requis.

Si ces actes et commissions rogatoires ne sont pas rédigés dans la langue de l'autorité requise, ils seront accompagnés pour l'Autriche d'une traduction allemande ou française, pour la Hongrie d'une traduction hongroise ou française, pour la Bulgarie d'une traduction bulgare ou française; il en sera de

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

za Austryę i za Węgry:

Barona Karola Giskrę, Swego nadzwyczajnego posła i uprawnionego ministra, kawalera orderu Św. Szczepana i kawalera orderu Żelaznej Korony trzeciej klasy itd.;

za Austryę:

pana Ottona de Lutterotti de Gazzolis i Langenthal, radcę ministerialnego w c. k. austriackiem Ministerstwie sprawiedliwości itd.;

za Węgry:

pana Gustawa de Töry, sekretarza stanu w królewsko-węgierskim Ministerstwie sprawiedliwości, kawalera orderu Leopolda itd.;

a

Najjaśniejszy Król Bułgarów:

pana Iwana Evstatiessa Geschoffa, Swego prezydenta Ministrów, Ministra spraw wewnętrznych i Ministra wyznań, ozdobionego wielkim krzyżem król. orderu Św. Aleksandra, wielkim krzyżem narodowego orderu zasługi cywilnej, wielkim krzyżem orderu Franciszka Józefa itd., którzy po wzajemnej wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na artykuły następujące:

A. Udzielanie wzajemne aktów sądowych i poza-sądowych oraz rekwizycji.

Artykuł 1.

Strony kontraktujące zobowiązują się doręczać za pośrednictwem swych władz wezwania i inne pisma i zarządzać wykonanie rekwizycji w sprawach cywilnych i handlowych, i to w formie, przepisanej przez własne ustawodawstwo państwa wezwaneego, albo w formie, żądanej przez władzę wzywającą, o ile forma ta nie sprzeciwia się ustawodawstwu państwa wezwaneego.

Jeżeli te pisma i rekwizycje nie są ułożone w języku władzy wezwanej, muszą być zaopatrzone, jeżeli są przeznaczone dla Austryi, w tłumaczenie niemieckie lub francuskie, jeżeli są przeznaczone dla Węgier, w tłumaczenie węgierskie lub francuskie, jeżeli są przeznaczone dla Bułgarii,

même pour leurs annexes. Toutefois l'Etat requis ne refusera pas de recevoir en vue de leur signification des actes non-accompagnés de ces traductions, mais pourra, dans ce cas, se borner à effectuer la signification par la remise de l'acte au destinataire qui l'accepte volontairement.

Les frais occasionnés par ces traductions seront à la charge de l'Etat requérant.

Les pièces prouvant la signification ou indiquant le fait qui l'a empêchée, les réponses aux commissions rogatoires et les pièces dressées en exécution des commissions rogatoires, ainsi que leurs annexes ne seront pourvues de traductions qu'à la demande de l'Etat requérant et contre remboursement des frais de traduction.

Toutes les pièces mentionnées ci-dessus seront exemptes de légalisation et seront revêtues du sceau de l'autorité judiciaire qui les a délivrées. Leur transmission se fera sur une demande émanée du fonctionnaire consulaire autorisé par l'Etat requérant, et adressée à l'autorité qui sera désignée par l'Etat requérant.

Les dispositions de cet article ne s'opposent pas à la faculté pour les Parties contractantes de faire faire directement, par les soins de leurs agents diplomatiques ou fonctionnaires consulaires, toutefois sans contrainte, les significations destinées à des ressortissants de l'Etat requérant.

Article 2.

L'exécution de la signification prévue par l'article 1er ne pourra être refusée que si l'Etat sur le territoire duquel elle devrait être faite, la juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

La preuve de la signification se fera au moyen, soit d'un récépissé daté et légalisé du destinataire, soit d'une attestation de l'autorité de l'Etat requis, constatant le fait, la forme et la date de la signification.

Si l'acte à signifier a été transmis en double exemplaire, le récépissé ou l'attestation doit se trouver sur l'un des doubles ou y être annexé.

Article 3.

L'autorité judiciaire à laquelle une commission rogatoire prévue par l'article 1er est adressée, sera obligée d'y satisfaire, en usant des mêmes moyens de contrainte que pour l'exécution d'une commission des autorités de l'Etat requis ou d'une demande formée à cet effet par une partie intéressée. Ces

w tłumaczenie bułgarskie lub francuskie; to samo obowiązuje co do załączników. Jeżeli jednak rozchodzi się tylko o doręczenie pism, niezaopatrzone w tłumaczenia, nie odmówi wprawdzie państwo wezwane ich przyjęcia, może jednak ograniczyć się do uskutecznienia doręczenia przez oddanie pisma odbiorcy, o ile tenże jest gotów je przyjąć.

Państwo wzywające ponosi koszt tych tłumaczeń.

Pisma, zawierające stwierdzenie doręczenia albo przyczyny niedoręczenia, odpowiedzi na rekwiżycy i pisma, sporządzone w załatwieniu rekwiżycy, jak również załączniki będą zaopatrzone w przekłady tylko na żądanie państwa rekwirującego i za zwrotem kosztów tłumaczenia.

Wszystkie wspomniane aktą nie potrzebują uwierzytelnienia i mają być zaopatrzone tylko pieczęcią władzy sądowej, która je wystawia. Ich przesłanie uskutecznia się za pomocą wezwania, które funkcyonarz konsularny, upoważniony do tego przez państwo wzywające, wystosuje do władz, oznaczonej przez państwo wezwane.

Postanowienia artykułu tego nie wykluczają tego, że Strony kontraktujące polecą doręcać pisma, przeznaczone dla obywateli państwa wzywającego, bezpośrednio przez swych zastępów dyplomatycznych lub konsularnych, z wyłączeniem jednak środków przymusowych.

Artykuł 2.

Wykonania doręczeń w myśl artykułu 1. można odmówić tylko wtedy, gdy ono według zapatrzenia państwa, na którego obszarze ma się odbyć, mogłoby naruszyć jego prawa zwierzchnicze lub bezpieczeństwo.

Doręczenie stwierdza się albo zapomocą zapatrzonego datą i uwierzytelnionego potwierdzenia odbioru ze strony odbiorcy albo za pomocą poświadczania, wystawionego przez władzę państwa wezwaneego, z którego wynikać ma fakt, forma i czas doręczenia.

Jeżeli pismo, przeznaczone do doręczenia, przesłano w podwójnym wygotowaniu, należy umieścić oświadczenie odbiorcy lub potwierdzenie na jednym z obu wygotowań lub przyczepić je do tegoż.

Artykuł 3.

Władza sądowa, do której wystosowano rekwiżycę w myśl artykułu 1., winna uczynić jej zadość i użyć przy tym tych samych środków przymusowych, jak przy załatwianiu wezwania o pomoc prawną, pochodzącego od władz państwa rekwirowanego albo wniosku, postawionego w tym celu przez stronę

moyens de contrainte ne seront pas nécessairement employés, s'il s'agit de la comparution de parties en cause.

L'autorité requérante sera, si elle le demande, informée de la date et du lieu où il sera procédé à la mesure sollicitée, afin que la partie intéressée soit en état d'y assister.

L'exécution de la commission rogatoire ne pourra être refusée que:

1° si l'authenticité du document n'est pas établie;

2° si, dans l'État requis, l'exécution de la commission rogatoire ne rentre pas dans les attributions du pouvoir judiciaire;

3° si l'État sur le territoire duquel l'exécution devrait avoir lieu, la juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

En cas d'incompétence de l'autorité requise, la commission rogatoire sera transmise d'office à l'autorité judiciaire compétente du même État, suivant les règles établies par la législation de celui-ci.

Dans tous les cas où la commission rogatoire n'est pas exécutée par l'autorité requise, celle-ci en informera immédiatement l'autorité requérante, en indiquant, dans les cas de l'alinéa 3, les raisons pour lesquelles l'exécution de la commission rogatoire a été refusée et, dans le cas de l'alinéa précédent, l'autorité à laquelle la commission est transmise.

Article 4.

Les citations, les significations d'actes, les déclarations ou interrogatoires de témoins, les rapports d'experts, les actes d'instruction judiciaire et, en général, tout acte auquel il sera procédé, en matière civile ou commerciale, d'après commission rogatoire d'un tribunal de l'une des Parties contractantes sur les territoires de l'autre, doit recevoir son exécution sur papier non timbré et sans paiement de frais.

Les frais occasionnés par la signification des citations et d'autres actes judiciaires ou par l'exécution des commissions rogatoires resteront à la charge de l'État requis.

La disposition du premier alinéa ne se rapportera qu'aux droits dus en pareil cas aux Gouvernements respectifs, et ne comprendra, en aucune façon, ni les indemnités dues aux témoins et aux experts, ni les émoluments qui pourraient être dus aux fonctionnaires ou avoués, toutes les fois que leur intervention serait requise par les lois pour l'accomplissement de l'acte demandé. Ces frais

interesowaną. Tych środków przymusowych nie potrzeba stosować, gdy chodzi o osobiste stawienie się stron spornych.

Władzę wzywającą należy na żądanie zawiadomić o czasie i miejscu podjęcia żądanej czynności, aby strona interesowana mogła być przy niej obecna.

Załatwienia rekwizycyi można odmówić tylko wtedy:

1. Jeżeli autentyczność dokumentu nie jest pewna;

2. jeżeli załatwienie wezwania nie należy w państwie wezwanem do zakresu władzy sądowej;

3. jeżeli ono mogłoby według zapatrzywania państwa, na którego obszarze ma się odbyć, naruszyć jego prawa zwierzchnicze lub bezpieczeństwo.

W razie niewłaściwości władzy wezwanej należy odstąpić rekwizycy z urzędu właściwej władzy sądowej tego samego państwa przy uwzględnieniu przepisów ustawowych, obowiązujących pod tym względem w powyższym państwie.

W wszystkich wypadkach, w których władza wezwana nie załatwia wezwania, winna ona uwiodomić o tem niezwłocznie władzę wzywającą i to w przypadku ustępu trzeciego z podaniem powodów, dla których odmówiono załatwienia rekwizycyi. A w przypadku ustępu poprzedzającego z wymienieniem władz, której rekwizycyę odstąpiono.

Artykuł 4.

Wezwania, doręczania aktów, zeznania i przesłuchiwanie świadków, orzeczenia rzeczników, inne czynności procesowe i w ogóle każda czynność sądowa, uskuteczniona w sprawach cywilnych i handlowych na skutek wezwania sądu jednej z Stron kontraktujących na obszarach drugiej Strony, ma się odbyć bez kosztów i należy przy tem używać papieru nieostemplowanego.

Państwo wezwane ponosi koszta, spowodowane doręczaniem wezwai i innych aktów sądowych lub wykonaniem rekwizycyi.

Postanowienia pierwszego ustępu odnoszą się tylko do tych należyciści, które odnośnie rzady pobierają zresztą w podobnych wypadkach, a nie obejmują wcale ani należyciści świadków i rzeczników ani należącego się ewentualnie urzędnikom lub rzecznikom wynagrodzenia, pod warunkiem, że do prawidłowego wykonania uproszonej czynności urzędowej potrzebnym jest ich współdziałanie. Koszta

resteront à la charge des parties intéressées et devront être payés suivant les lois en vigueur dans le pays où l'exécution aura lieu; ils seront avancés, si la nécessité se présente, par l'État requis.

Les frais dont il est question dans le précédent alinéa, seront supportés par l'État requérant, si leur remboursement ne peut être obtenu des parties intéressées.

B. Accès des tribunaux. Caution „judicatum solvi“.

Article 5.

Les ressortissants de l'une des Parties contractantes auront libre et facile accès aux tribunaux de l'autre et y pourront ester en justice aux mêmes conditions et dans les mêmes formes que les nationaux. Notamment, aucune caution ni dépôt, sous quelque dénomination que ce soit, ne peut être imposé, à raison soit de leur qualité d'étrangers, soit du défaut de domicile ou de résidence dans le pays, aux ressortissants de l'une des Parties contractantes ayant leur domicile dans les territoires de l'une de ces Parties, et qui seront demandeurs ou intervenants devant les tribunaux de l'autre Partie contractante.

Article 6.

Les condamnations aux frais et dépens du procès, prononcées par les tribunaux de l'une des Parties contractantes contre le demandeur ou l'intervenant, dispensés de la caution ou du dépôt en vertu soit de l'article 5, soit de la loi de l'Etat où l'action est intentée, seront, sur une demande faite par la voie diplomatique, rendues gratuitement exécutoires par l'autorité compétente de l'autre Partie contractante d'après la loi du pays.

Article 7.

Les décisions relatives aux frais et dépens seront rendues exécutoires sans entendre les parties, mais sauf recours ultérieur de la partie condamnée, conformément à la législation du pays où l'exécution est poursuivie.

L'autorité compétente pour statuer sur la demande d'exequatur, se bornera à examiner:

1° si, d'après la loi du pays où la condamnation a été prononcée, l'expédition de la décision réunit les conditions nécessaires à son authenticité;

te ponoszą strony interesowane i musi się je zapłacić według ustaw tego kraju, gdzie czynność zostaje wykonana; w razie potrzeby zalicza je państwo wezwane.

Państwo wzywające ponosi koszt, omówione w poprzednim ustępie, jeżeli nie można uzyskać ich zwrotu od stron interesowanych.

B. Dostęp do sądów. Zabezpieczenie kosztów sporu.

Artykuł 5.

Obywatele jednej z Stron kontraktujących mają wolny od wszelkich przeszkód dostęp do sądów drugiej strony i mogą występować przed nimi pod tymi samymi warunkami i w ten sam sposób, jak krajowej. W szczególności nie można na obywateli jednej z Stron kontraktujących, występujących przed sądami drugiej Strony kontraktującej jako powołanie lub interwenienci, o ile mieszkają na obszarach jednej z Stron kontraktujących, nakładać z powodu ich przyniotti jako cudzoziemców albo z powodu, iż nie mieszkają lub nie przebywają w kraju, obowiązku dania zabezpieczenia lub złożenia do depozytu, pod jakąkolwiek nazwą.

Artykuł 6.

Orzeczenia sądów jednej z Stron kontraktujących, którymi zasądzone powoda lub interwenienta, uwolnionego według artykułu 5. albo według ustawy, obowiązującej w państwie wniesienia skargi, od dania zabezpieczenia albo złożenia do depozytu, na ponoszenie kosztów sporu, mają być wskutek żądania, postawionego drogą dyplomatyczną, przez właściwą władzę drugiej Strony kontraktującej bezpłatnie uznane stosownie do ustawy krajowej za wykonalne.

Artykuł 7.

Orzeczenia co do kosztów będą uznawane za wykonalne bez przesłuchania interesowanych lecz z zastrzeżeniem rekursu dla Strony skazanej stosownie do ustawodawstwa tego państwa, gdzie wykonanie ma nastąpić.

Władza, właściwa do orzekania o żądaniu co do uznania wykonalności ma ograniczyć badanie swoje do tego:

1. Czy według ustaw kraju, gdzie zasądzenie miało miejsce, wygotowanie orzeczenia odpowiada wymogom potrzebnym dla jego mocy dowodowej;

2° si, d'après la même loi, la décision est passée en force de chose jugée;

3° si le dispositif de la décision est rédigé ou bien s'il est traduit conformément à la règle contenue dans l'article 1er, alinéa 2.

Pour satisfaire aux conditions prescrites par l'alinéa précédent, numéros 1 et 2, il suffira d'une déclaration de l'autorité compétente de l'État requérant, constatant que la décision est passée en force de chose jugée. La déclaration dont il vient d'être parlé, doit être rédigée ou traduite conformément à la règle contenue dans l'article 1er, alinéa 2.

C. Assistance judiciaire gratuite.

Article 8.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes seront admis dans les territoires de l'autre au bénéfice de l'assistance judiciaire gratuite, comme les nationaux eux-mêmes, en se conformant à la législation de l'État où l'assistance judiciaire gratuite est réclamée.

Article 9.

Dans tous les cas, le certificat ou la déclaration d'indigence doit être délivré ou reçue par les autorités de la résidence habituelle du requérant, ou, à défaut de celle-ci, par les autorités de sa résidence actuelle. Dans le cas où la résidence du requérant ne serait pas située dans les territoires des Parties contractantes, et que les autorités de sa résidence ne délivreraient pas ou ne recevraient pas des certificats ou des déclarations de cette nature, il suffira d'un certificat ou d'une déclaration délivré ou reçue par un agent diplomatique ou un fonctionnaire consulaire du pays auquel le requérant appartient.

Si le requérant ne réside pas dans les territoires de la Partie contractante dont les autorités seront saisies de la demande, le certificat ou la déclaration d'indigence sera légalisé gratuitement par un agent diplomatique ou un fonctionnaire consulaire du pays où le document doit être produit.

Article 10.

L'autorité compétente pour délivrer le certificat ou recevoir la déclaration d'indigence, pourra prendre des renseignements sur la situation de fortune du requérant auprès des autorités de l'autre Partie contractante.

2. czy według tej samej ustawy orzeczenie uzyskało prawomocność;

3. czy tenor orzeczenia jest wygotowany lub przetłumaczony według przepisu artykułu 1., ustęp 2.

Dla dopełnienia wymogów, podanych w ustępie poprzedzającym, liczba 1. i 2., wystarczy oświadczenie właściwej władzy państwa wzywającego co do prawomocności orzeczenia. Wspomniane oświadczenie musi być wygotowane lub przetłumaczone według przepisu artykułu 1., ustęp 2.

C. Prawo ubogich.

Artykuł 8.

Obywateli każdej z Stron kontraktujących dopuści się na obszarach Strony drugiej stosownie do obowiązujących tam ustaw do korzystania z prawa ubogich na równi z krajowcami.

Artykuł 9.

Świadectwo ubóstwa lub oświadczenie co do niemożności pokrycia kosztów sporu musi być zawsze wystawione lub przyjęte przez władze zwykłego miejsca pobytu proszącego albo w braku tegoż przez władze jego czasowego miejsca pobytu. Jeżeli proszący nie przebywa na obszarach Stron kontraktujących, a władze jego miejsca pobytu nie wystawiają lub nie przyjmują takich świadectw lub oświadczeń, wystarczy świadectwo zastępcy dyplomatycznego lub funkeyonaryusza konsularnego kraju, do którego proszący przynależy, albo oświadczenie, przyjęte przez takiego zastępcę dyplomatycznego lub funkeyonaryusza konsularnego.

Jeżeli proszący nie przebywa na obszarach tej Strony kontraktującej, od której władze żąda się przyznania prawa ubogich, wówczas ma być świadectwo lub oświadczenie, jeżeli uwierzytelnienie jest wymagane, uwierzytelnione bezpłatnie przez zastępcę dyplomatycznego lub funkeyonaryusza konsularnego kraju, gdzie dokument ma być przedłożony.

Artykuł 10.

Władza, właściwa do wystawienia świadectwa ubóstwa lub przyjęcia oświadczenia co do braku majątku może zasiegnąć u władz drugiej Strony umownej wyjaśnień co do stosunków majątkowych proszącego.

L'autorité chargée de statuer sur la demande d'assistance judiciaire gratuite, conserve, dans les limites de ses attributions, le droit de contrôler les certificats, déclarations et renseignements qui lui sont fournis.

D. Exécution des jugements et transactions judiciaires en matière civile et commerciale.

Article 11.

En matière contentieuse ou gracieuse, les jugements, ordres de paiement et autres arrêts rendus par les tribunaux civils ou commerciaux de chacune des Parties contractantes, ainsi que les transactions passées devant ces tribunaux, seront exécutoires dans les territoires de l'autre Partie selon les dispositions suivantes.

Article 12.

Il n'y aura exécution que lorsqu'il s'agit d'une demande portant sur une somme d'argent ou sur d'autres biens, et en tant qu'il n'y est question de droits de propriété ou d'autres droits réels sur des immeubles sis dans l'État auquel l'exécution est demandée.

La disposition de l'alinéa 1er ne s'oppose pas à soumettre à l'exécution les biens immobiliers sis dans l'État auquel l'exécution est demandée, lorsqu'il s'agit de titres exécutoires (article 11) ne portant pas sur des droits de propriété ou d'autres droits réels sur des immeubles situés dans l'État où l'exécution devra avoir lieu.

Article 13.

Toutefois, l'exécution ne sera pas accordée au cas où elle servirait à réaliser un rapport juridique ou une prétention auxquels, pour des raisons d'ordre public ou de morale, la loi du lieu de l'exécution refuse la validité ou l'action.

Article 14.

L'exécution sur la base d'une décision judiciaire n'aura lieu qu'aux conditions suivantes:

1° si le tribunal qui a statué sur la cause, doit être considéré comme compétent aux termes de l'article 15 de la présente Convention;

2° si la décision est passée en force de chose jugée et est devenue exécutoire.

Władzy, która ma rozstrzygać o wniosku o przyznanie prawa ubogich, zastrzega się w granicach jej upoważnien urzędowych prawo badania prawdziwości przedłożonych świadectw, oświadczeń i wyjaśnień.

D. Wykonywanie wyroków i ugód sądowych w sprawach cywilnych i handlowych.

Artykuł 11.

Wyroki, nakazy zapłaty i inne uchwały, wydane przez sądy cywilne lub handlowe każdej z stron kontraktujących w postępowaniu spornem i niesporządzonym, jakież ugody, zawarte przed tymi sądami, będą egzekwowane na obszarach strony drugiej według następujących postanowień.

Artykuł 12.

Egzekucja ma miejsce tylko z powodu roszczeń majątkowych i tylko wtedy, gdy nie chodzi o sporne prawa własności lub inne prawa rzeczowe na dobrach nieruchomości, położonych w państwie, wezwaniem o wykonanie.

Postanowienie ustępu 1. nie wyklucza jednak, iż dobra nieruchomości, położone w państwie, wezwaniem o wykonanie, będą poddane egzekucji, jeżeli tylko przedmiotem tytułu egzekucyjnego (artykuł 11.) nie są prawa własności lub inne prawa rzeczowe na dobrach nieruchomości, położonych w państwie, gdzie egzekucja ma być przeprowadzona.

Artykuł 13.

Odmówi się jednak egzekucji, gdyby przez to miał być uznany stosunek prawnny lub urzeczywistnione roszczenie, którym ustanawia miejsca wykonania egzekucji odmawia ważności lub zaskarżalności ze względów porządku publicznego lub obyczajności.

Artykuł 14.

Na podstawie orzeczenia sądowego ma egzekucję miejsce tylko pod następującymi warunkami:

1. Gdy właściwość sądu, który orzeknął w sprawie, należy uważać w myśl artykułu 15. umowy niniejszej za uzasadnioną;

2. gdy orzeczenie stało się prawomocne i wykonalne.

Article 15.

La compétence du tribunal qui a statué sur la cause, sera considérée comme établie dans le sens de l'article 14, numéro 1, si, d'après les lois de l'État requis, un tribunal de l'autre Partie contractante pouvait être saisi de l'affaire.

La compétence sera, toujours considérée comme établie dans les cas suivants :

1° s'il s'agit d'une demande formée par le porteur d'une lettre de change ou d'un chèque contre une personne obligée par la lettre de change ou le chèque, et qu'il en a été statué par le tribunal du lieu lequel, d'après les lois de ce tribunal, est considéré comme lieu de paiement;

2° si, sur une demande reconventionnelle, le tribunal devant lequel la demande originale était pendante, a statué conformément aux lois valables pour lui-même;

3° si les parties en cause sont des commerçants, fabricants ou industriels et qu'il a été statué sur une demande en exécution ou en résiliation d'un contrat ou en dommages-intérêts pour non-exécution ou exécution imparfaite par le tribunal du lieu où le contrat doit être exécuté;

4° si les parties s'étaient, d'un commun accord, soumises au préalable à la compétence du tribunal qui a statué sur l'affaire.

Article 16.

L'exécution sur la base d'une transaction judiciaire n'aura lieu que lorsque cette transaction sera exécutoire suivant les lois du lieu où elle a été passée.

Article 17.

Même si les conditions prévues par les articles 11 à 16 se trouvent être remplies, l'exécution sera refusée par suite de l'opposition formée par la partie obligée (article 21) :

1° si l'acte introductif du procès n'a pas été signifié régulièrement au défendeur qui, dans la procédure formant la base de la décision, n'était pas entré en contestation;

2° si par suite d'une autre irrégularité de la procédure la personne contre laquelle l'exécution doit être opérée, était privée de la possibilité de prendre part à cette procédure;

3° si, d'après la législation du lieu où la décision a été rendue ou la transaction passée, cette décision ou transaction a cessé d'être exécutoire;

Artykuł 15.

Właściwość sądu, który orzekał w sprawie, uważa się w myśl artykułu 14., liczba 1., za uzasadnioną, jeżeli według ustaw państwa wezwanej można było wytoczyć sprawę przed sądem drugiej Strony kontraktującej.

Wśród wszelkich warunków uważa się właściwość za uzasadnioną w wypadkach następujących:

1. Jeżeli chodzi o skargę posiadacza wekslu lub czeku przeciw osobie zobowiązanej z wekslu lub czeku, a orzekł sąd tego miejsca, które według ustaw, obowiązujących dla sądu, uchodzi za miejsce zapłaty;

2. jeżeli sąd, przed którym wytoczono skargę pierwotną, orzekł o skardze wzajemnej stosownie do ustaw, obowiązujących dla sądu;

3. jeżeli między stronami spór wiodącemi, które zajmują się handlem lub przemysłem, orzekł o skargach względem dopełnienia lub zniesienia umowy albo o skargach o odszkodowanie z powodu niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia sąd tego miejsca, gdzie umowa ma być dopełniona;

4. jeżeli strony na podstawie poprzedniego porozumienia poddaly się właściwości sądu, który orzekł w sprawie spornej.

Artykuł 16.

Na podstawie ugody sądowej można zarządzić egzekucję tylko wtedy, jeżeli ugoda jest wykonalna według ustaw miejsca, gdzie ją zawarto.

Artykuł 17.

Na podstawie sprzeciwu, wniesionego przez stronę zobowiązанą (artykuł 21.) odmówi się egzekucji nawet w razie dopełnienia warunków, przewidzianych w artykułach 11. do 16.:

1. Jeżeli zarządzenia wdrażającego proces nie doręczono prawidłowo pozwanemu, który w posłowieaniu, stanowiącym podstawę orzeczenia, nie wdał się w spór;

2. jeżeli wskutek innej nieprawidłowości w posłowieaniu odjęto stronie, przeciw której egzekucja ma być prowadzona, możliwość uczestniczenia w posłowieaniu;

3. jeżeli według ustawodawstwa miejsca, gdzie wydano orzeczenie lub zawarto ugode, wykonalność ich zgasła;

4° si, d'après la législation du lieu de l'exécution, l'exception de la chose jugée s'oppose à la prévention pour laquelle l'exécution doit avoir lieu.

La signification ne sera considérée comme régulière aux termes du numéro 1, que si l'acte introductif du procès a été signifié, en personne, au défendeur ou bien à son représentant autorisé à recevoir ledit acte. Dans les territoires de la Partie contractante dont les tribunaux ont été saisis de l'exécution, la signification doit avoir été effectuée par voie de secours judiciaire ou de la manière prévue au dernier alinéa de l'article 1er.

Article 18.

La demande d'exécution qui peut être formée par le tribunal ou par la partie en cause, sera accompagnée des pièces suivantes:

1° d'une expédition de la décision judiciaire avec les considérants ou d'une expédition de la transaction judiciaire;

2° d'une déclaration officielle certifiant que la décision est passée en force de chose jugée et qu'elle constitue un titre exécutoire, ou bien que la transaction judiciaire est devenue exécutoire.

Si la demande émane d'un tribunal, application sera faite des dispositions de l'article 1er concernant la langue et l'expédition des commissions rogatoires. Une telle demande sera transmise par la voie diplomatique.

S'il s'agit d'une demande présentée directement par la partie intéressée au tribunal du pays où le jugement ou la transaction judiciaire doit recevoir son exécution, les pièces mentionnées aux numéros 1 et 2 du présent article, devront être légalisées par l'administration centrale de la justice dans leur pays d'origine et accompagnées d'une traduction rédigée dans la langue du tribunal requis et certifiée conforme par l'agent diplomatique ou le fonctionnaire consulaire de la Partie contractante à laquelle ressortit le tribunal qui a rendu le jugement ou devant lequel la transaction a été passée, ou bien par un traducteur assermenté de l'État requis.

Article 19.

L'autorité compétente de l'État requis statuera sur l'admissibilité de l'exécution, sans entendre la partie obligée. L'exécution sera accordée, si les conditions stipulées à cet égard par les articles 11 à 16 de la présente Convention, sont remplies, et il ne sera pas examiné d'office, si les motifs de refus énumérés à l'article 17 subsistent. Il est

4. jeżeli według ustawodawstwa miejsca wykonania egzekucji przeciw roszczeniu, z powodu którego ma się prowadzić egzekucję, wyłania się zarzut sprawy osądzonej.

Doręczenie winno uchodzić tylko wtedy za prawidłowe po myśli liczby 1., jeżeli zarządzenie wdrażające spór doręczono do rąk własnych pozwanego lub jego, zastępcy, upoważnionemu do odbioru. Jeżeli doręczenie miało być uszkocznione na obszarach tej Strony kontraktującej, której sądem poruczono wykonanie egzekucji, wówczas musiało przyjść do skutku w drodze pomocy prawnej lub w sposób, przewidziany w ostatnim ustępie artykułu 1.

Artykuł 18.

Do prośby o egzekucję, którą może wniesć sąd lub strona procesowa, należy dołączyć następujące załączniki:

1. Wygotowanie orzeczenia sądowego wraz z powodami albo wygotowanie ugody sądowej;

2. urzędowe potwierdzenie, że orzeczenie stało się prawomocnym i stanowi tytuł egzekucyjny albo że ugoda sądowa stała się wykonalna.

Jeżeli prośbę tę wnosi sąd, wchodzący w zastosowanie postanowienia artykułu 1. o języku i wygotowaniu rekwizycji. Rekwizycje tego rodzaju przesyła się drogą dyplomatyczną.

Jeżeli chodzi o prośbę strony interesowanej, wniesioną przez nią bezpośrednio do sądu tego kraju, gdzie ma być wyrok lub ugoda sądowa egzekwowaną, muszą być aktua wspomniane pod liczbą 1. i 2. niniejszego artykułu uwierzytelniione przez najwyższy zarząd sprawiedliwości tego kraju, z którego pochodzą, oraz zaopatrzone w tłumaczenie w języku sądu wezwanej. Zgodność tłumaczenia musi potwierdzić dyplomatyczny lub konsularny zastępca tej Strony kontraktującej, której sąd wydał wyrok lub przed której sądem zawarto ugodę, albo zaprzysiężony tłumacz państwa wezwanej.

Artykuł 19.

O dopuszczalności egzekucji rozstrzyga właściwa władza państwa wezwanej bez przesłuchania zobowiązanej. Egzekucji należy dozwolić bez badania z urzędu, czy nie zachodzi jedna z przyczyn odmówienia, wyliczonych w artykule 17., jeżeli dopełniono odnośnych warunków, ustanowionych w artykułach 11. do 16. niniejszego układu.

interdit au tribunal requis d'entrer dans l'examen du fond de l'affaire.

En cas de besoin le tribunal requis pourra demander des explications au tribunal dont émane le titre exécutoire ou qui en a sollicité l'exécution.

Article 20.

Si la demande d'exécution émane d'un tribunal, l'autorité appelée à en statuer, constituera, à la requête dudit tribunal, un représentant pour le créancier poursuivant et en avertira le tribunal requérant. Les frais à allouer à un pareil représentant, seront à la charge du tribunal requérant.

Article 21.

Si l'exécution est accordée, les mesures nécessaires pour l'effectuer seront, sans retard, prises d'office. La partie obligée pourra, sauf le pourvoir en recours concédé par les lois du pays, former opposition à l'exécution pour la raison qu'une des conditions stipulées par les articles 11 à 16 de la présente Convention fait défaut, ou bien qu'il subsiste un des motifs de refus énumérés à l'article 17. A moins d'être basée sur les dispositions des articles 13 et 17, numéros 3 et 4, l'opposition doit être formée dans les deux semaines à partir de la signification de l'arrêt d'exécution.

Il appartiendra au tribunal compétent d'après les lois du pays, de statuer sur l'opposition.

L'opposition une fois formée, les mesures d'exécution dépassant le but de garantir la créance, pourront, à la requête de la partie obligée, être ajournées jusqu'à ce qu'il soit statué sur l'opposition.

Article 22.

En tant que cette Convention ne contient pas de dispositions spéciales, les lois de l'État requis devront être appliquées pour effectuer l'exécution.

Article 23.

Lorsque à défaut des conditions requises l'exécution est refusée, le créancier poursuivant sera libre de se pourvoir en recours.

La demande d'exécution pourra, toutefois, être renouvelée, par le tribunal requérant ou par la partie intéressée, en tant que les conditions stipulées par la présente Convention seront ultérieurement remplies.

W rozpatrywanie samej sprawy nie może sąd wezwany się wdawać.

Sąd wezwany może w razie potrzeby zażądać wyjaśnień od sądu, z którego pochodzi tytuł egzekucyjny lub który wzywał o jego wykonanie.

Artykuł 20.

Jeżeli podanie o egzekucję wyszło ze sądu, winna władza powołana do rozstrzygnięcia na żądanie wspomnianego sądu ustanowić dla wierzyciela popierającego zastępcę i zawiadomić o tem sąd wzywający. Należytości, które należą zapłacić takiemu zastępcy, pokrywa sąd wzywający.

Artykuł 21.

W razie dozwolenia egzekucji należy przeprowadzić niezwłocznie z urzędu zarządzenia potrzebne dla jej wykonania. Strona zobowiązana może, niezależnie od przyznanego ustawą krajową rekursu, wnieść sprzeciw przeciw egzekucji, jeżeli nie dopelniono jakiego warunku, ustanowanego w artykułach 11. do 16. niniejszego układu lub jeżeli zachodzi jedna z przyczyn odmówienia, wyliczonych w artykule 17. Jeżeli sprzeciw nie opiera się na postanowieniach artykułów 13. i 17., 1. 3. i 4., musi się go wnieść w przeciągu dni 14. po doręczeniu uchwały egzekucyjnej.

Orzeczenie o sprzeciwie zastrzeżonem jest dla sądu właściwego według ustaw krajowych.

Jeżeli wniesiono sprzeciw, można na żądanie strony zobowiązanej wstrzymać wszelkie zarządzenia egzekucyjne, wychodzące poza potrzebę zabezpieczenia wierzyciela, aż do rozstrzygnięcia sprzeciwu.

Artykuł 22.

Przy wykonaniu egzekucji należy stosować ustawy państwa wezwaneego, o ile umowa niniejsza nie zawiera osobnych postanowień.

Artykuł 23.

Jeżeli odmówiono egzekucji z powodu braku potrzebnych wymogów, ma popierający wierzyciel prawo wniesienia rekursu.

Wezwanie o wykonanie egzekucji może być zresztą ponownione przez sąd wzywający lub stronę interesowaną, jeżeli dodatkowo dopelniono warunków, ustanowionych w układzie niniejszym.

Article 24.

Les frais judiciaires occasionnés par l'exécution des décisions et des transactions judiciaires seront à la charge des parties en cause et devront être payés suivant les lois en vigueur dans le pays où l'exécution a lieu; ils seront, si la nécessité se présente, avancés par l'État requis.

Si le remboursement desdits frais ne peut être obtenu des parties, ils seront supportés par l'État requérant.

Les taxes qu'il y aurait lieu de payer lors de l'exécution, seront fixées suivant les lois du pays où l'exécution doit être effectuée. L'exécution ne pourra, cependant, être retardée pour la raison que les taxes susmentionnées n'ont pas été payées.

Article 25.

Les décisions rendues et les transactions passées dans les territoires de l'une des Parties contractantes auront sur les territoires de l'autre la même force et le même effet que les décisions et transactions nées dans le pays, en tant que l'exécution y est admissible en vertu de la présente Convention.

Article 26.

La contrainte par corps, soit comme moyen d'exécution, soit comme mesure simplement conservatoire, ne pourra, en matière civile ou commerciale, pas être appliquée aux étrangers, ressortissants de l'une des Parties contractantes, dans les cas où elle ne serait pas applicable aux ressortissants du pays. Un fait qui peut être invoqué par un ressortissant domicilié dans le pays, pour obtenir la levée de la contrainte par corps, doit produire le même effet au profit d'un ressortissant de l'autre Partie contractante, même si ce fait s'est produit à l'étranger.

E. Faillites.**Article 27.**

Lorsqu'une faillite est ouverte dans les territoires de l'une des Parties contractantes, et que le failli possède des biens meubles dans les territoires de l'autre, sans qu'il y soit établi, il sera pourvu à la sécurité, à l'inventaire et à la remise au tribunal saisi de la faillite, des biens meubles susmentionnés, si demande en est faite par le tribunal saisi de la faillite.

A partir du jour où la demande adressée au tribunal compétent et tendant à pourvoir à la sécurité ou à la remise desdits biens lui sera parvenue,

Artykuł 24.

Koszta sądowe, spowodowane wykonaniem orzeczeń i ugód sądowych, spadają na strony interesowane i muszą być zapłacone odpowiednio do ustaw, obowiązujących na obszarze wykonania egzekucji; w razie potrzeby zalicza je państwo wezwane.

Jeżeli nie można uzyskać zwrotu tych kosztów od stron, wówczas ma je ponieść państwo wzywające.

Jeżeli z powodu wykonania egzekucji przypadają należytości do zapłaty, wówczas wymierza się je według ustaw kraju, gdzie wykonanie ma nastąpić. Nie można jednak zwlekać z egzekucją z powodu, iż wspomniane należytości nie zostały zapłacone.

Artykuł 25.

Orzeczenia, wydane na obszarach jednej z Stron kontraktujących, i zawarte tam ugody mają na obszarach Strony drugiej tę samą moc i ten sam skutek, jak orzeczenia i ugody krajowe pod warunkiem, iż byłyby tam wykonalne na podstawie układu niniejszego.

Artykuł 26.

Areszt osobisty, jako środek egzekucji lub tylko zabezpieczenia, nie może być zarządzony w sprawach cywilnych lub handlowych przeciw curdoziemcom, którzy są obywatelami jednej z Stron umownych, w tych wypadkach, w których nie mógłby być stosowany przeciw krajowcom. Okoliczność, na którą może powołać się krajowiec zamieszkały w krajach tutejszych celem uzyskania uchylenia aresztu osobistego, ma w równej mierze przysługiwać obywatelom drugiej Strony kontraktującej i to nawet wówczas, gdy okoliczność ta zdarzyła się za granicą.

E. Konkursy.**Artykuł 27.**

Jeżeli na obszarach jednej Strony kontraktującej otwarto konkurs do majątku krydatorysza, który posiada majątek ruchomy na obszarach Strony drugiej lecz nie mieszka tam, wówczas należy na wezwanie sądu konkursowego postarać się o to, aby wspomniany majątek ruchomy został zabezpieczony, zinwentowany i oddany sądowi konkursowemu.

Począwszy od dnia, w którym sąd właściwy otrzymał wezwanie o wdrożenie środków zabezpieczających albo o oddanie wspomnianego majątku,

des gages ne pourront plus être légalement constitués sur la fortune susceptible de la remise. Mais la remise au tribunal saisi de la faillite, n'aura point lieu, lorsque des droits de revendication ou de restitution, des droits de rétention ou des priviléges, des gages ou d'autres droits réels constitués avant le jour susindiqué, sont réclamés sur les biens qu'il s'agirait de remettre, ou lorsque la séparation de tels biens, notamment d'une succession, est demandée. Dans ce cas il ne pourra être remis au tribunal saisi de la faillite, que ce qui reste des biens après que lesdites prétentions auront été entièrement satisfaites.

Seront considérées comme appartenant à la fortune mobilière, des créances, même si elles sont hypothéquées sur des biens immeubles.

Article 28.

Pour ce qui concerne les dispositions à prendre à l'égard des biens meubles qui d'après l'article précédent, ne font pas l'objet de la remise, de même que de tous les biens immobiliers d'un failli, elles seront en tout cas de la compétence des tribunaux de l'Etat sur le territoire duquel ses biens sont situés.

Si ces biens y sont soumis à la vente forcée, un excédent obtenu sur le prix de la vente après avoir satisfait les créanciers qui y ont droit, sera remis au tribunal saisi de la faillite conformément aux dispositions de l'article précédent.

Article 29.

Dans les faillites ouvertes dans les territoires de l'une des Parties contractantes, les créanciers, ressortissants de l'autre, seront entièrement assimilés aux créanciers nationaux.

Lorsqu'à l'ouverture de la faillite on présume que des créanciers se trouvent sur les territoires de l'autre Partie contractante, l'ouverture de la faillite devra être publiée aussi dans les journaux de l'autre pays, désignés à cet effet et d'après les dispositions qui y sont en vigueur.

F. Dispositions finales.

Article 30.

La présente Convention entrera en vigueur en même temps que la Convention consulaire conclue à la date d'aujourd'hui; elle restera exécutoire jusqu'au 31 décembre 1917.

Dans les cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les

nie można już uzasadnić prawnie praw zastawu na majątku, przeznaczonym na przesłanie. Oddanie sądowi konkursowemu nie nastąpi jednak, jeżeli co do majątku, przeznaczonego na oddanie, będą podniesione roszczenia o własność lub zwrot, prawa zatrzymania lub pierwzeństwa, prawa zastawu lub inne prawa rzeczowe, które były uzasadnione już przed wyżej podanym dniem, albo jeżeli zażądano oddzielenia takiego majątku, a w szczególności spadku. W takim wypadku można oddać sądowi konkursowemu tylko tę część majątku, która pozostanie po zupełnem zaspokojeniu powyższych roszczeń.

Wierzytelności należą do majątku ruchomego nawet wtedy, gdy są zabezpieczone hipotecznie na dobrach nieruchomości.

Artykuł 28.

Wydanie zarządzeń co do majątku ruchomego, który stosownie do artykułu poprzedzającego nie stanowi przedmiotu wydania, oraz co do całego majątku nieruchomości krydataryusza należy do kompetencji sądów tego państwa, na którego obszarze wspomniany majątek się znajduje.

Jeżeli wspomniany majątek sprzedano w drodze przymusowej i jeżeli z ceny kupna pozostało reszta po zaspokojeniu wierzyści, którym przysługiwały na majątku tym prawa, wówczas należy oddać resztę tej sądowi konkursowemu stosownie do postanowień artykułu poprzedzającego.

Artykuł 29.

W konkursach, otwartych na obszarach jednej z Stron kontraktujących, będzie się traktować wierzyści, którzy są obywatelami Strony drugiej, na równi z wierzytelami krajowymi.

Jeżeli należy przypuszczać przy otwarciu konkursu, iż na obszarach drugiej Strony kontraktującej znajdują się wierzyście, wówczas powinno się ogłosić otwarcie konkursu także w przeznaczonych na to dziennikach drugiego kraju według obowiązujących tam przepisów.

F. Postanowienie końcowe.

Artykuł 30.

Układ niniejszy wchodzi w życie równocześnie z zawartym dzisiaj układem konsularnym i pozostaje w mocy aż do dnia 31. grudnia 1917.

Gdyby żadna z Stron kontraktujących nie dokonała na dwanaście miesięcy przed końcem tego okresu o swym zamiarze uchylenia układu, wówczas

effets, elle demeurerà obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

pozostaje on w moce aż do upływu jednego roku od dnia, w którym jedna lub druga z Stron kontraktujących go wypowie.

Article 31.

La présente Convention sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées à Sophia aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs y ont apposé leurs signatures et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait en double original à Sophia, le trente-et-un
mai mil neuf cent onze. dix-huit

(L. S.) Giskra m. p. (L. S.) J. E. Guechoff m. p.

(L. S.) Lutterotti m. p.

(L. S.) Tóry m. p.

Artykuł 31.

Układ niniejszy będzie ratyfikowany, a ratyfikacyje wymienią się w Zofii, o ile możliwości jak najprędzej.

W dowód tego podpisali obustronni pełnomocnicy układ i zaopatryli go swoimi pieczęciami.

Działo się w Zofii w podwójnym pierwopsisie trzydziestego pierwszego dnia maja roku tysiąc dziewięćset jedenastego.

(L. S.) Giskra wr. (L. S.) I. E. Geschoff wr.

(L. S.) Lutterotti wr.

(L. S.) Tóry wr.

Nos visis et perpensis conventionis huius stipulationibus illas omnes et singulas pro Austria et pro Hungaria ratas hisce confirmatasque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die quinto decimo mensis Aprilis anno Domini millesimo nongentesimo duodecimo, Regnorum Nostrorum sexagesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes Berchtold ab et in Ungarschitz m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.

Caes. et Reg. Consul Generalis.

Protocole final.

Au moment de procéder à la conclusion de la Convention judiciaire en date d'aujourd'hui les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes qui auront la même valeur et durée que la Convention elle-même:

1° Les décisions rendues, dans les limites de leur compétence, par les autorités consulaires d'Autriche-Hongrie et par la Cour d'appel consulaire d'Autriche et de Hongrie, ainsi que les transactions passées dans des affaires civiles ou commerciales dont lesdites autorités ont été saisies avant la mise en vigueur de la Convention, seront assimilées aux décisions et transactions mentionnées à l'article 11 de la Convention.

Les dispositions de l'article 11 s'appliquent aux décisions rendues, avant l'entrée en vigueur de la Convention, par les tribunaux autrichiens, hongrois ou bulgares, en tant que ces décisions n'ont pas été prononcées par forclusion de la partie obligée, ainsi qu'aux transactions passées avant ladite époque par devant les tribunaux susmentionnés.

2° Dans les litiges surgis entre commerçants, fabricants ou industriels sera considéré comme soumission, d'un commun accord, à la compétence du tribunal du lieu où le contrat doit être exécuté (article 15, numéros 3 et 4), le fait d'avoir accepté sans objection une facture remise en même temps que la marchandise ou avant l'arrivée de cette dernière, et portant la mention que le paiement doit être fait dans un lieu déterminé et que les actions provenant de l'affaire peuvent y être intentées.

3° Lorsque dans un litige entre commerçants le demandeur fait valoir une créance sur la base d'un extrait légalisé de ses livres de commerce, sera reconnu comme compétent en vertu de l'article 15, numéro 3, le tribunal du lieu où les livres sont tenus.

Le présent Protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les Parties contractantes, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de

Protokół końcowy.

Przy zawarciu układu co do pomocy prawnej z dzisiejszej daty złożyli podpisani pełnomocnicy następujące oświadczenia, które co do mocy i czasu ich obowiązywania stoją na równi z samym układem.

1. Orzeczenia, wydawane przez austriacko-węgierskie władze konsularne i przez austriacki i węgierski wyższy sąd konsularny w granicach ich właściwości oraz ugody, zawierane przed temi władzami, stoją na równi z orzeczeniami i ugodami, wymienionymi w artykule 11. układu, jeżeli odnoszą się do spraw cywilnych i handlowych, którymi zajmowały się wspomniane władze przed wejściem w moc obowiązującą tego układu.

Postanowienia artykułu 11. należy stosować także do orzeczeń, wydanych przez austriackie, węgierskie lub bułgarskie sądy przed wejściem w moc obowiązującą niniejszego układu, o ile nie zapadły one wskutek niejawienia się strony zobowiązanej, oraz do ugod, zawartych przed wspomnianymi sądami przed owym czasem.

2. W sporach między osobami, zajmującymi się handlem lub przemysłem, uważa się za zawarcie umowy co do właściwości sądu miejsca wypełnienia umowy (artykuł 15., 1. 3. i 4.), przyjęcie bez zarzutu faktury, przesłanej równocześnie z towarem lub przed jego nadaniem, opatrzonej uwagą, że zapłata ma się uścić w oznaczonym miejscu i że w tem miejscu można wnosić skargi, wynikające z tego interesu.

3. Jeżeli w sporze między osobami, zajmującymi się handlem, powód dochodzi wierzytelności na podstawie uwierzytelionego wyciągu z swych ksiąg handlowych, wówczas uważa się za właściwy po myśli artykułu 15., 1. 3., sąd miejsca, gdzie się te księgi prowadzi.

Protokół niniejszy, który będzie uważany za przyjęty i zatwierdzony przez Strony kontraktujące bez osobnej ratyfikacji przez samą wymianę ratyfi-

l'échange des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé en double original à Sophia, le trente-et-un
dix-huit mai mil neuf cent onze.

(L. S.) **Giskra** m. p. (L. S.) **J. E. Guéchoff** m. p.
(L. S.) **Lutterotti** m. p.
(L. S.) **Töry** m. p.

kacy odnośnego układu, ułożono w podwójnym pierwopisie w Zofii dnia trzydziestego pierwszego
osiemnastego
maja 1911.

(L. S.) **Giskra** wlr. (L. S.) **I. E. Geschoff** wlr.
(L. S.) **Lutterotti** wlr.
(L. S.) **Töry** wlr.

(Pierwopis.)

**Légation
I. et R. d'Autriche-Hongrie.**

Sophia, le 31/18 mai 1911.

(Przekład.)

**C. i k. Austryacko-węgierskie
poselstwo.**

Zofia, dnia 31./18. maja 1911.

Au moment de procéder à la conclusion de la convention d'assistance judiciaire en date d'aujourd'hui le soussigné Ministre d'Autriche-Hongrie a l'honneur de porter à la connaissance de Son Excellence, Monsieur le Ministre des affaires étrangères de Bulgarie, qu'il est entendu que les dispositions de la convention susmentionnée trouveront leur application analogue par rapport à la Bosnie et l'Herzégovine.

Il est, en outre, entendu que les actes et commissions rogatoires indiqués dans l'article 1er, alinéa 2, de ladite convention et émanant des autorités bulgares seront, pour la Bosnie et l'Herzégovine, accompagnés d'une traduction allemande, hongroise ou française dans les cas où ces pièces ne seraient pas rédigées dans la langue serbo-croate.

Cette disposition s'appliquera également aux cas prévus par l'article 7, alinéas 2 et 3, et par l'article 18, alinéa 2, de la convention susmentionnée.

En priant Son Excellence, Monsieur le Ministre des affaires étrangères de Bulgarie, de vouloir bien lui faire parvenir une note analogue à la présente, le soussigné profite avec plaisir de cette occasion pour Lui réitérer l'assurance de sa haute considération.

Giskra m. p.

Przy zawarciu układu co do pomocy prawnej z dzisiejszej daty ma zaszczyt podpisany Minister austriacko-węgierski potwierdzić Jego Ekscelencji Panu bułgarskiemu Ministrowi spraw zewnętrznych, że według wzajemnej zgody mają postanowienia wspomianego układu mieć odpowiednie zastosowanie do Bośni i Hercegowiny.

Istnieje dalej zgoda co do tego, iż akta i rekwiżycye, wspomniane w artykule 1., ustęp 2., niniejszego układu, jeżeli pochodzą od władzy bułgarskiej i są przeznaczone dla Bośni i Hercegowiny, będą zaopatrzone w tłumaczenie niemieckie, węgierskie lub francuskie, o ile akta te nie są wygotowane w języku serbsko-kroackim.

Postanowienie to odnosi się w równej mierze także do wypadków, przewidzianych w artykule 7., ustęp 2. i 3., i w artykule 18., ustęp 2. wspomnianego układu.

Podpisany uprasza Jego Ekscelencję Pana bułgarskiego Ministra spraw zewnętrznych, by zechciał mu przysłać podobną notę i korzysta z przyjemnością z sposobności, by odnowić zapewnienie swego wysokiego szacunku.

Giskra wlr.

(Pierwotnis.)

Ministère
des Affaires Etrangères.

No. 707.

Au moment de procéder à la conclusion de la convention d'assistance judiciaire en date d'aujourd'hui, le soussigné Président du Conseil des Ministres et Ministre des Affaires Étrangères et des Cultes de Bulgarie a l'honneur de porter à la connaissance de Son Excellence Monsieur l'Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Autriche-Hongrie à Sophia qu'il est entendu que les dispositions de la convention susmentionnée trouveront leur application analogue par rapport à la Bosnie et l'Herzégovine.

Il est, en outre, entendu que les actes et commissions rogatoires indiqués dans l'article 1er, alinéa 2, de ladite convention et émanant des autorités bulgares seront, pour la Bosnie et l'Herzégovine, accompagnés d'une traduction allemande, hongroise ou française dans les cas où ces pièces ne seraient pas rédigées dans la langue serbo-croate.

Cette disposition s'appliquera également aux cas prévus par l'article 7, alinéas 2 et 3, et par l'article 18, alinéa 2, de la convention susmentionnée.

En priant Son Excellence Monsieur l'Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Autriche-Hongrie de vouloir bien lui faire parvenir une note analogue à la présente, le soussigné profite de l'occasion pour Lui offrir l'assurance de sa haute considération.

Sophia, le 18/31 mai 1911.

I. E. Guéchoff m. p.

Son Excellence

Monsieur le Baron de Giskra,

Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Autriche-Hongrie,

Sophia.

(Przekład.)

Ministerstwo
spraw zewnętrznych.

Nr. 707.

Przy zawarciu układu co do pomocy prawnej z dzisiejszej daty ma zaszczyt podpisany bułgarski prezydent Rady Ministrów, Minister spraw zewnętrznych i Minister wyznali potwierdzić Jego Ekscelencyi Panu austriacko-węgierskiemu nadzwyczajnemu posłowi i upelnomocionemu Ministrowi, że według wzajemnej zgody mają postanowienia wspomnianego układu mieć odpowiednie zastosowanie do Bośni i Hercegowiny.

Istnieje dalej zgoda co do tego, iż akta i rekwiizycye, wspomniane w artykule 1., ustęp 2., niniejszego układu, jeżeli pochodzą od władzy bułgarskiej i są przeznaczone dla Bośni i Hercegowiny, będą zaopatrzone w tłumaczenie niemieckie, węgierskie lub francuskie, o ile akta te nie są wygotowane w języku serbsko-kroackim.

Postanowienie to odnosi się w równej mierze także do wypadków, przewidzianych w artykule 7., ustęp 2. i 3., i w artykule 18., ustęp 2., wspomnianego układu.

Podpisany uprasza Jego Ekscelencyę Pana austriacko-węgierskiego nadzwyczajnego posła i upelnomocionego Ministra o przysłanie mu podobnej noty i korzysta z przyjemnością z sposobności, by odnowić zapewnienie swego wysokiego szacunku.

Zofia, dnia 18./31. maja 1911.

I. E. Geschoff wr.

Do Jego Ekscelencyi

Barona Giskry,

austriacko-węgierskiego nadzwyczajnego posła
i upelnomocionego Ministra,

w Zofii.

Układ powyższy i protokół końcowy ogłasza się niniejszym po uzyskaniu zgody obu Izb Rady państwa wraz z umieszczeniem wyżej notami.

Wiedeń, dnia 20. lipca 1912.

Heinold wr.

Hochenburger wr.

145.

Traktat co do wydawania przestępów z dnia 31. maja 1911
między Austro-Węgrami i Królestwem Bułgarskiem.

(Podpisany dnia 31. maja 1911, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 15. kwietnia 1912; dokumenty ratyfikacyjne wynieniono w Zofii dnia 10. maja 1912.)

Nos Franciscus Josephus Primus
divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae
Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiariis Nostris atque ab illo Majestatis Suae Regis Bulgarorum praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio ad regulandam inter Austriaem et Hungariam ex una et Bulgariam altera ex parte mutuam extraditionem maleficorum die $\frac{\text{uno et trigesimo}}{\text{duodevicesimo}}$ mensis Maii anni millesimi nonagesimi undecimi Sophiae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

(Pierwotnis.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie

et

Sa Majesté le Roi des Bulgares,

ayant jugé utile de régler entre l'Autriche et la Hongrie d'une part et la Bulgarie d'autre part l'extradition réciproque des malfaiteurs, ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé dans ce but pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

pour l'Autriche et pour la Hongrie:

Monsieur le Baron Charles de Giskra, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire,

(Przekład.)

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

oraz

Najjaśniejszy Król Bułgarów,

zważywszy, że jest rzeczą wskazaną uregulować między Austrią i Węgrami z jednej strony a Bułgarią z drugiej strony wzajemne wydawanie przestępów, postanowili zawrzeć w tym celu układ i zamianowali swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król Czech itd. Apostolski Król Węgier:

za Austrię i za Węgry:

Barona Karola Giskrę, Swego nadzwyczajnego posła i uprawnionego Ministra, kawalera orderu

Chevalier de l'ordre de Saint-Etienne et de l'ordre de la Couronne de fer troisième classe, etc.;

pour l'Autriche:

Monsieur le Chevalier Othon de Lutterotti de Gazzolis et Langenthal, Conseiller ministériel au Ministère Impérial Royal autrichien de la Justice, etc.;

pour la Hongrie:

Monsieur Gustave de Tóry, Secrétaire d'État au Ministère Royal hongrois de la Justice, Chevalier de l'ordre de Léopold, etc.;

et

Sa Majesté le Roi des Bulgares:

Monsieur Ivan Evstatieff Guéchoff, Son Président du Conseil et Ministre des Affaires Étrangères et des Cultes, Grand-Croix de l'ordre Royal de Saint-Alexandre, Grand-Croix de l'ordre national du mérite civil, Grand-Croix de l'ordre de François Joseph, etc.,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1er.

Les Parties contractantes s'engagent à se livrer réciproquement, à la seule exception de leurs nationaux, les individus poursuivis ou condamnés par les autorités judiciaires de l'une des Parties contractantes pour une des actions punissables mentionnées à l'article 2 ci-après, et qui se trouveront sur les territoires de l'autre Partie.

L'extradition n'aura lieu qu'en cas de poursuite ou de condamnation pour une action punissable commise hors du territoire de l'État auquel l'extradition est demandée, lorsque, d'après les législations de l'État requérant et de l'État requis, cette action peut entraîner une peine d'un an d'emprisonnement ou une peine plus grave et que, d'après les lois de l'État requis, elle n'est pas à poursuivre par les tribunaux de cet État.

Lorsque l'action punissable motivant la demande d'extradition, aura été commise dans un État tiers, l'extradition aura lieu, si les législations de l'État requérant et de l'État requis autorisent la poursuite de faits de ce genre, même lorsqu'ils ont été commis à l'étranger et qu'il n'y ait lieu de livrer le criminel au Gouvernement de l'État où l'action

Św. Szczepana i kawalera orderu Żelaznej Korony trzeciej klasy itd.:

za Austryę:

pana Ottona de Lutterotti de Gazzolis i Langenthal, radcę ministeryjnego w c. k. austriackiem Ministerstwie sprawiedliwości itd.

za Węgry:

pana Gustawa de Tóry, sekretarza stanu w królewsko-węgierskim Ministerstwie sprawiedliwości, kawalera orderu Leopolda itd.;

a

Najjaśniejszy Król Bułgarów:

pana Iwana Evstatiessa Geschoffa, Swego prezydenta Ministrów, Ministra spraw zewnętrznych i Ministra wyznań, ozdobionego wielkim krzyżem król. orderu Św. Aleksandra, wielkim krzyżem narodowego orderu zasługi cywilnej, wielkim krzyżem orderu Franciszka Józefa itd.

którzy po wzajemnej wymianie swych pełnomocniów, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na artykuły następujące:

Artykuł 1.

Strony kontraktujące zobowiązują się do wzajemnego wydawania sobie z wyjątkiem własnych obywateli tych osób, które z powodu jednej z czynności karygodnych, wymienionych w artykule 2.. są ścigane lub zostały skazane przez władze sądowe jednej Strony kontraktującej, a przebywają na obszarach Strony drugiej.

Wydanie nastąpi tylko w przypadkach ścigania lub skazania za czyn karygodny, popełniony poza obszarem państwa wezwaneego o wydanie, jeżeli czyn ten według ustawodawstwa państwa wzywającego i państwa wezwaneego może pociągnąć za sobą jednoroczną karę na wolności lub karę cięższą i jeżeli według ustaw państwa wezwaneego nie ma być ścigany przez sądy tegoż państwa.

Jeżeli czyn karygodny, do którego odnosi się żądanie wydania, popełniono w trzecim państwie, wówczas nastąpi wydanie tylko wtedy, jeżeli ustawodawstwa takiego państwa wzywającego jak i wezwaneego zezwalają na ściganie takich czynów, nawet gdyby je popełniono za granicą, i jeżeli sprawca nie ma być wydany rządowi tego państwa, gdzie

punissable a été commise, selon les traités conclus entre cet Etat et l'Etat requis.

popelniono czyn karygodny, stosownie do układów, zawartych między państwem tem a państwem wezwaniem.

Article 2.

L'extradition sera accordée pour les actions punissables suivantes:

1° Le meurtre, l'assassinat, lempoisonnement, l'infanticide.

2° L'avortement.

3° La lésion corporelle volontaire.

4° Le recel, la suppression, la substitution ou la supposition d'enfant.

5° L'exposition ou le délaissage d'enfant; l'exposition d'une personne qui, à raison de son état physique ou mental, est hors d'état de se protéger elle-même, et le délaissage volontaire sans protection d'une telle personne.

6° L'enlèvement de mineurs ou de femmes.

7° Les attentats à la liberté individuelle.

8° Les attentats à l'inviolabilité du domicile.

9° Le viol et les autres attentats à la pudeur; les attentats aux moeurs, en excitant, facilitant ou favorisant la débauche ou la corruption d'une personne.

10° La bigamie.

11° La contrefaçon ou falsification de documents publics ou privés et l'usage de ces documents; la destruction, détérioration ou suppression d'un document avec intention de porter préjudice à une tierce personne; l'abus de blanc-seing; la destruction, l'enlèvement ou le déplacement de bornes.

12° La fausse-monnaie, comprenant la contrefaçon et l'altération de la monnaie, l'émission et la mise en circulation de la monnaie contrefaite ou altérée; l'acceptation ou l'introduction dans l'Etat de telle monnaie dans l'intention de la mettre en circulation; la contrefaçon ou falsification de billets de banque, d'obligation ou d'autres titres et valeurs émis par l'Etat ou, avec l'autorisation de l'Etat, par des corporations, des sociétés ou des particuliers; l'émission ou la mise en circulation de ces billets de banque, obligations ou autres titres et valeurs contrefaits ou falsifiés.

13° La contrefaçon ou falsification de sceaux, timbres, poinçons et marques de l'Etat ou destinés à un service public, l'usage et la mise en circulation de pareils sceaux, timbres, poinçons et marques contrefaits ou falsifiés, ainsi que l'usage préjudiciable de vrais sceaux, timbres, poinçons et marques de l'Etat ou destinés à un service public.

. Artykuł 2.

Na wydanie zezwoli się z powodu następujących czynów karygodnych:

1. Morderstwa, skrytobójstwa, otrucia, dzieciobójstwa.

2. Spędzenia płodu.

3. Rozmyślnego uszkodzenia cielesnego.

4. Zatajenia, usunięcia, zamiany lub podsunięcia dzieci.

5. Porzucenia lub opuszczenia dzieci; porzucenia osoby, która z powodu stanu swego ciała lub umysłu nie może sama sobie dać rady oraz umyślnego pozostawienia takiej osoby bez opieki.

6. Uprowadzenia małoletnich lub kobiet.

7. Naruszenia wolności osobistej.

8. Naruszenia prawa domowego.

9. Nierządu i innych zamachów na wstydnoscie; naruszenia obyczajności przez skłonienie pewnej osoby do wyuzdzenia lub nieobyczajności, dostarczania do tego sposobności lub popierania.

10. Wielokrotnego małżeństwa.

11. Podrabiania lub fałszowania dokumentów publicznych lub prywatnych i korzystania z takich dokumentów; zniszczenia, uszkodzenia lub zatajenia dokumentu w zamarze wyrządzenia szkody innej osobie; nadużycia blankietu; zniszczenia, usunięcia lub przesunięcia znaków granicznych.

12. Fałszowania monet, obejmującego podrabianie lub zmienianie monet, wydawanie i wprowadzanie w obrót monet podrobionych lub zmienionych; przyjmowanie monet takich albo wprowadzania do państwa w zamarze puszczenia ich w obieg; podrabiania lub fałszowania banknotów, zapisów dłużu lub innych papierów wartościowych, wydawanych przez państwo lub za zezwoleniem państwowym przez korporacje, spółki lub osoby prywatne; wydawania lub puszczenia w obrót takich fałszywych lub sfałszowanych banknotów, zapisów dłużu lub innych papierów wartościowych.

13. Podrabiania lub fałszowania państwowych lub do użytku publicznego przeznaczonych pieczęci, stempli, cech i marek, używania lub puszczenia w obieg takich podrobionych lub sfałszowanych pieczęci, stempli, cech i marek, również nadużywania prawdziwych państwowych lub do użytku publicznego przeznaczonych pieczęci, stempli, cech i marek.

14° Le faux témoignage en justice, la fausse déclaration de la part d'experts ou d'interprètes, la subornation de témoins, d'experts ou d'interprètes; la dénonciation calomnieuse.

15° Le faux serment, l'excitation au faux serment.

16° Le détournement et la concussion de la part de fonctionnaires publics.

17° La corruption de fonctionnaires publics, de juges et de jurés.

18° Le vol et la rapine.

19° L'extorsion.

20° Le détournement et l'abus de confiance.

21° L'escroquerie, les tromperies et la fraude.

22° La banqueroute frauduleuse et les actes frauduleux au préjudice des créanciers.

23° La destruction ou la détérioration volontaire de la propriété mobilière ou immobilière, publique ou privée.

24° L'incendie; l'emploi criminel de matières explosives.

25° Les actes propres à amener une inondation.

26° Les actes attentatoires à la sécurité des navires ou de la circulation sur les chemins de fer.

27° Les actes criminels contre la santé publique.

28° Le recèlement des objets obtenus à l'aide d'un vol, d'un détournement, d'une rapine ou d'une extorsion.

29° L'assistance prêtée à un criminel coupable d'une action prévue par cet article, soit pour le soustraire à la poursuite, soit pour lui garantir le profit tiré de son action; la libération illégale ou l'assistance prêtée pour l'évasion d'un criminel détenu.

30° L'association de malfaiteurs pour commettre des actions punissables contre la sécurité personnelle ou la propriété.

L'extradition sera accordée de même dans les cas de tentative et de participation, lorsqu'ils sont prévus par les législations de l'État requérant et de l'Etat requis.

Article 3.

L'extradition ne sera pas accordée pour des délits politiques ou pour des faits connexes à un semblable délit.

14. Falszywego świadectwa przed sądem, falszywych orzeczeń rzeczników lub tłumaczy, nakłaniania świadków, rzeczników lub tłumaczy do fałszywego zeznania; fałszywego obwinienia.

15. Krzywoprzysięstwa, uwiedzenia do krzywo-przysięstwa.

16. Sprzeniewierzenia i nadużycia władzy urzędowej przez urzędników publicznych.

17. Przekupstwa urzędników publicznych, sędziów i przysięgłych.

18. Kradzieży i rabunku.

19. Wymuszenia.

20. Sprzeniewierzenia i nadużycia zaufania.

21. Oszukaństwa i oszustwa.

22. Oszukańczego bankructwa i oszukańczego pokrzywdzenia wierzycieli.

23. Rozmyślnego zniszczenia lub uszkodzenia ruchomej lub nieruchomej własności publicznej lub prywatnej.

24. Podpalenia, karygodnego używania środków wybuchowych.

25. Działan, zdolnych do sprowadzenia wylewu.

26. Działan, zagrażających bezpieczeństwu okrętów lub ruchu kolejowego.

27. Działan karygodnych przeciw zdrowotności publicznej.

28. Ukrywania przedmiotów, nabytych droga kradzieży, sprzeniewierzenia, rabunku lub wymuszenia.

29. Pomocy, udzielonej zbrodniarzowi, który stał się winnym jednego z działań, przewidzianych w artykule niniejszym, w celu uchylenia go od ścigania lub zapewnienia mu korzyści, pochodzącej z jego czynu; bezprawnego uwolnienia ujętego zbrodniarza lub pomocy przy jego ucieczce.

30. Złączenia się przestępcołów w celu popełniania czynów karygodnych przeciw bezpieczeństwu osób lub własności.

Na wydanie zezwoli się także w przypadkach usiłowania i uczestnictwa, jeżeli działania te są karygodne według ustawodawstwa państwa żądającego wydania i państwa wezwaneego o wydanie.

Artykuł 3.

Z powodu przestępstwa politycznego lub działania karygodnego, będącego z przestępstwem takim w związku, nie zezwoli się na wydanie.

L'extradé ne pourra, dans aucun cas, être poursuivi ou puni pour aucun délit politique antérieur à l'extradition ni pour aucun fait connexe à un semblable délit.

Ne sera pas considéré comme délit politique ni fait connexe à un semblable délit l'attentat contre la personne d'un Chef d'Etat ou contre les membres de sa famille, lorsque cet attentat constituera le fait soit de meurtre, soit d'assassinat, soit d'empoisonnement ou de tentative ou de complicité dans une de ces actions punissables.

Article 4.

La demande d'extradition devra toujours être faite par la voie diplomatique.

Article 5.

L'extradition sera accordée sur la production soit du jugement, soit d'un acte de mise en accusation, soit d'un mandat d'arrêt ou de tout autre acte judiciaire ayant la même force que ce mandat, et qui indiquera la nature et la gravité du fait incriminé ainsi que sa dénomination et le texte de la loi pénale, en vigueur dans le pays requérant, qui est applicable à l'infraction dont il s'agit et qui contient la peine qu'elle entraîne.

Lorsqu'il s'agit de délits contre la propriété, il sera indiqué toujours le montant du dommage réel ou de celui que le malfaiteur a voulu causer.

Ces pièces seront expédiées en original ou en copie légalisée par le tribunal ou par toute autre autorité compétente du pays requérant; elles seront, autant que possible, accompagnées du signalement de l'individu réclamé ou d'autres données pouvant servir à vérifier son identité. Dans le cas où il y aura doute sur la question de savoir si l'infraction, objet de la poursuite, rentre dans les prévisions de la présente Convention, des explications seront demandées au Gouvernement requérant, et l'extradition ne sera accordée que lorsque les explications fournies seront de nature à écarter ces doutes. Il est entendu que, pour prévenir l'éventualité d'une évasion, le Gouvernement requis ordonnera, aussitôt qu'il aura reçu les documents désignés ci-dessus, l'arrestation de l'inculpé, tout en se réservant la décision sur la demande d'extradition. Dans le cas où des explications auraient été demandées relativement à l'extradition, l'individu arrêté pourra être élargi, si les explications n'ont pas été données au Gouvernement requis dans le délai d'un mois à partir du jour où la demande en sera parvenue au Gouvernement requérant.

Wydany nie może być w żadnym wypadku ścigany ani karany z powodu przestępstwa politycznego, które poprzedziło wydanie, ani z powodu działania karygodnego, będącego z przestępstwem takiem w związku.

Za przestępstwo polityczne albo działanie, będące w związku z czym takim, nie uważa się jednak zamachu, popełnionego przeciw osobie zwierzchnika państwa lub członkom jego rodziny, jeżeli zamach ten uzasadnia istotę czynu morderstwa, skrytobójstwa, otrucia albo usiłowania tych działań karygodnych lub współwiny w nich.

Artykuł 4.

Żądanie wydania musi się zawsze postawić drogą dyplomatyczną.

Artykuł 5.

Na wydanie zezwoli się po przedłożeniu wyroku karnego, aktu oskarżenia, nakazu uwięzienia lub innego sądowego dokumentu równorzędnego z nakazem uwięzienia, w którym będzie podana jakość i ciężkość zarzuconego czynu, jego nazwa oraz osnowa ustawowych postanowień karnych, obowiązujących w kraju żądającym wydania, które mają zastosowanie do odnośnego przestępstwa i oznaczają karę za nie zagrozoną.

Jeżeli chodzi o czyny karygodne przeciw własności, należy podać zawsze także wysokość szkody, rzeczywiście powstałą lub przez sprawcę zamierzonej.

Wymienione wyżej dokumenty mają być wygotowane przez sądy lub przez inną do tego powołaną władzę państwa wzywającego w pierwopsisie lub odpisie wierzytelnym; w miarę możliwości należy dołączyć do nich także opis osoby, która ma być wydana, lub inne szczegóły, służące do stwierdzenia jej tożsamości. Jeżeli zachodzą wątpliwości, czy czyn karygodny, stanowiący powód ścigania, jest przedmiotem niniejszego układu, wezwie się rząd rekwirujący o wyjaśnienia i zezwoli na wydanie dopiero wtedy, gdy wątpliwości zostaną usunięte na podstawie udzielonych wyjaśnień. Rozumie się jednak, że rząd wezwany o wydanie zarządzi dla zapobieżenia ucieczce obwinionego jego uwięzienie natychmiast po otrzymaniu wymienionych dokumentów z zastrzeżeniem późniejszej decyzji co do wydania. Jeżeli w sprawie ekstradycyjnej zażądano wyjaśnień, można wypuścić uwięzionego na wolną stopę, gdyby rządowi wezwaneemu nie udzielono wyjaśnień w ciągu terminu jednego miesiąca, licząc od dnia, w którym żądanie wyjaśnienia doszło do rządu wzywającego.

Article 6.

L'arrestation provisoire aura lieu non seulement sur la production d'un des documents mentionnés à l'article 5, mais, en cas d'urgence, sur tout avis, transmis par la poste ou par le télégraphe, de l'existence d'un mandat d'arrêt, à la condition, toutefois, que cet avis sera donné par la voie diplomatique au Ministère des affaires étrangères du pays requis.

En cas d'extrême urgence l'arrestation provisoire aura également lieu sur la demande émanée d'une autorité de l'une des Parties contractantes et adressée directement à une autorité de l'autre Partie.

Article 7.

L'individu arrêté aux termes du second alinéa de l'article 6 sera mis en liberté si, dans le délai de huit jours à partir de la date de l'arrestation, avis n'est donné de l'existence d'un mandat d'arrêt émané d'une autorité judiciaire. Dans tous les cas la mise en liberté de l'individu arrêté aux termes de l'article 6 aura lieu si, dans le délai d'un mois à partir du jour de l'arrestation, le Gouvernement requis n'a reçu communication par la voie diplomatique d'un des documents mentionnés à l'article 5.

Article 8.

Les objets dans la possession desquels l'inculpé se trouve par suite de l'action punissable, ou ceux qui ont été saisis sur lui, les moyens et instruments ayant servi à commettre l'acte coupable, ainsi que toute autre pièce de conviction, seront, suivant l'appréciation de l'autorité compétente, remis au Gouvernement réclamant l'extradition, même dans le cas où l'extradition déjà accordée ne pourrait être effectuée par suite de la mort ou de la fuite du coupable.

Cette remise comprendra également tous les objets de la même nature que le prévenu aurait cachés ou déposés dans le pays accordant l'extradition, et qui seraient découverts ultérieurement.

Sont réservés toutefois les droits que des tiers auraient acquis sur les objets en question, lesquels devront être rendus aux ayants-droit sans frais après la conclusion du procès.

L'Etat auquel la remise de ces objets aura été demandée, peut les retenir provisoirement, s'il les juge nécessaires pour une instruction criminelle.

Artykuł 6.

W przypadkach nagłych zarządzi się uwięzienie tymczasowe nie tylko wskutek przedłożenia jednego dokumentów, wymienionych w artykule 5., lecz także wtedy, gdy pocztą lub telegraficznie udzielona będzie wiadomość o istnieniu nakazu uwięzienia. Przytem jednak zastrzega się warunek, aby wiadomienie to było wystosowane drogą dyplomatyczną do Ministerstwa spraw zewnętrznych państwa wezwaneego.

W niezwykle nagłych wypadkach zarządzi się uwięzienie tymczasowe także wtedy, gdy władza jednej z Stron kontraktujących zażąda tego bezpośrednio od władzy Strony drugiej.

Artykuł 7.

Jeżeli zawieszono areszt na podstawie ustępu drugiego artykułu 6., wówczas wypuści się uwięzionego na wolną stopę, gdyby wiadomość o istnieniu sądowego nakazu uwięzienia nie nadeszła w ciągu 8 dni, licząc od dnia uwięzienia. W każdym wypadku wypuści się osobę, uwięzioną na podstawie artykułu 6., na wolną stopę, jeżeli żaden z dokumentów, wymienionych w artykule 5., nie będzie udzielony rządowi wezwanej drogą dyplomatyczną w ciągu terminu jednego miesiąca, licząc od dnia uwięzienia.

Artykuł 8.

Przedmioty, w których posiadanie obwiniony wszedł przez czyn karygodny lub które u niego skonfiskowano, środki i narzędzia, które służyły do popełnienia czynu karygodnego, oraz wszystkie w ogóle środki dowodowe należą oddać rządowi, prosiącemu o wydanie, stosownie do rozstrzygnięcia, które wyda władz właściwa, i to także wówczas, gdyby dozwolone już wydanie nie mogło być wykonane z powodu śmierci lub ucieczki obwinionego.

Oddanie to należy rozciągnąć także na wszystkie ewentualnie później dopiero odnalezione przedmioty wspomnianego rodzaju, które obwiniony ukrył lub złożył w kraju zezwalającym na wydanie.

Prawa osób trzecich do przedmiotów takich pozostają jednak w mocy; przedmioty te należy zwrócić uprawnionym bez kosztów po ukończeniu postępowania karnego.

Państwo, wezwane o wydanie przedmiotów takich, może je zatrzymać tymczasowo, jeżeli uważa je za potrzebne do przeprowadzenia postępowania karnego.

Article 9.

Si l'individu réclamé est poursuivi ou condamné dans l'État requis pour quelque autre infraction que celle qui a motivé la demande d'extradition, son extradition pourra être différée jusqu'à ce que les poursuites soient terminées, et, en cas de condamnation, jusqu'à ce qu'il ait subi la peine ou qu'il en ait obtenu la remise.

Néanmoins, si d'après les lois du pays qui demande l'extradition, la prescription ou d'autres dommages importants de la poursuite pouvaient résulter de ce délai, sa remise temporaire sera accordée à moins de considérations spéciales qui s'y opposent, et sous l'obligation de renvoyer l'extradé aussitôt que la poursuite dans ledit pays sera terminée.

Dans le cas où l'individu réclamé serait empêché par l'extradition de remplir les obligations contractées par lui envers des particuliers, son extradition aura lieu néanmoins, sauf à ces derniers à faire valoir leurs droits devant l'autorité compétente.

Article 10.

L'individu extradé ne pourra être poursuivi ni puni dans le pays auquel l'extradition a été accordée, ni extradé à un pays tiers pour une action punissable quelconque antérieure à l'extradition et non prévue par la présente Convention, à moins qu'il n'ait eu, dans l'un et l'autre cas, la liberté de quitter de nouveau le pays susdit pendant un mois après avoir été jugé et, en cas de condamnation, après avoir subi sa peine ou après avoir été gracié, ou qu'il n'y soit retourné par la suite.

Il ne pourra non plus être poursuivi ni puni du chef d'une action punissable prévue par la Convention et antérieure à l'extradition, mais autre que celle qui a motivé l'extradition, sans le consentement du Gouvernement qui a livré l'extradé et qui pourra, s'il le juge convenable, exiger la production d'un des documents mentionnés à l'article 5 de la présente Convention. Le consentement de ce Gouvernement sera de même requis pour permettre l'extradition de l'inculpé à un pays tiers. Toutefois ce consentement ne sera pas nécessaire, lorsque l'inculpé aura demandé spontanément à être jugé ou à subir sa peine, ou lorsqu'il n'aura pas quitté, dans le délai fixé plus haut, le territoire du pays

Artykuł 9.

Jeżeli osoba, która ma być wydana, jest skazana lub została skazana w państwie wezwaniem z powodu innego czynu karygodnego, a nie tego, na którym opiera się żądanie wydania, wówczas można wstrzymać wydanie aż do chwili, dopóki śledztwo nie będzie ukończone, albo w razie skazania aż do chwili, dopóki kara nie będzie odpakutowana lub darowana.

Gdyby jednak odroczenie wydania mogło spowodować według ustaw kraju wzywającego przedawnienie lub inne ważne niekorzyści dla postępowania karnego, wówczas zezwoli się na czasowe odstawienie obwinionego pod warunkiem, iż nie sprzeciwiają się temu szczególne powody i że przyjęte będzie zobowiązanie natychmiastowego odesłania więźnia po ukończeniu postępowania w kraju odnośnie.

Wydanie będzie zarządzane także wtedy, gdyby osoba, która ma być wydana, miała doznać przez to przeszkody w dopełnieniu swych zobowiązań umownych wobec osób prywatnych; osobom tym zastrzeżone jednak pozostaje prawo dochodzenia swych roszczeń przed władzą właściwą.

Artykuł 10.

Wydany nie może być ścigany ani ukarany w kraju, na rzecz którego zezwolono na wydanie, za czyn karygodny jakiegokolwiek rodzaju, popełniony przed wydaniem a nie przewidziany w układzie niniejszym, ani też nie może być wydany z tego powodu trzeciemu państwu, wyjątki gdyby po ukończeniu postępowania karnego albo w razie skazania po wykonaniu lub darowaniu kary w przeciągu miesiąca miał być możliwość opuszczenia kraju albo gdyby następnie powrócił tam znów.

Nie może on następnie być ścigany ani ukarany bez zezwolenia rządu, który oddał wydanego, także z powodu przewidzianego w układzie a popełnionego przed wydaniem działania karygodnego, które nie dało powodu do wydania. Rząd ten może zażądać, jeżeli uważa to za odpowiednie, przedłożenia jednego z dokumentów, wymienionych w artykule 5. niniejszego układu. Zezwolenia tego rządu musi się zasięgnąć także przy wydaniu obwinionego trzeciemu państwu. Zezwolenie nie jest jednak potrzebne, jeżeli obwiniony żąda z własnego popisu, aby przeprowadzono przeciw niemu postępowanie albo wykonano nałożoną na niego karę albo jeżeli w ciągu ustanowio-

auquel il a été livré ou qu'il y sera retourné par la suite.

Article 11.

L'extradition n'aura pas lieu:

1° si l'individu dont l'extradition est demandée, a déjà été condamné ou poursuivi et mis hors de cause dans le pays requis pour l'infraction qui a motivé la demande, pourvu qu'il n'y ait lieu, d'après la législation de l'État requis, de recommencer la procédure criminelle;

2° si, d'après les lois de l'État requis, la prescription de la poursuite ou de la peine est acquise par rapport aux faits imputés, avant que l'arrestation de l'inculpé ou son assignation à l'interrogatoire ait eu lieu;

3° si, d'après la législation de l'État requis, l'infraction qui a motivé la demande en extradition, ne peut être poursuivie que sur la plainte ou la proposition de la partie lésée, à moins qu'il ne soit vérifié que la partie lésée ait demandé la poursuite.

De même l'extradition n'aura pas lieu aussi longtemps que l'individu réclamé est poursuivi pour la même infraction dans le pays auquel l'extradition est demandée.

Article 12.

Si l'individu dont l'extradition est demandée par l'une des Parties contractantes, est réclamé également par un ou plusieurs autres Gouvernements en raison d'autres infractions, il sera livré au Gouvernement sur le territoire duquel a été commise l'infraction la plus grave et, en cas de gravité égale, au Gouvernement dont la demande est parvenue la première au Gouvernement requis.

Article 13.

Si l'extradition d'un malfaiteur a lieu entre l'une des Parties contractantes et une tierce Puissance, le transport de cet individu à travers ses territoires sera accordé par l'autre Partie, pourvu que l'individu en question ne lui appartienne par sa nationalité et, bien entendu, à la condition que l'action donnant lieu à l'extradition soit comprise dans les articles 1 et 2 de la présente Convention et ne rentre pas dans les prévisions des articles 3 et 11.

Pour que, conformément au présent article, le transport d'un criminel soit accordé, il suffira que

nego wyżej terminu nie opuścił obszaru kraju, któremu go wydano, albo wreszcie jeżeli następnie znowu tam powrócił.

Artykuł 11.

Wydanie nie nastąpi:

1. jeżeli osoba, której wydania zażądano, została już z powodu czynu karygodnego, stanowiącego podstawę żadanego wydania, zasądzona lub uwolniona od ścigania po poprzedniem śledztwie w kraju wezwany, o ile wznowienie postępowania karnego nie byłoby według ustaw państwa wezwaneego dopuszczalne;

2. jeżeli według ustaw państwa wezwaneego zaszło odnośnie do czynów karygodnych zarzuconych obwinionemu, przedawnienie ścigania lub kary, przed uwięzieniem obwinionego lub przed wezwaniem go do przesłuchania;

3. jeżeli według ustaw państwa wezwaneego czyn karygodny, stanowiący podstawę żadanego wydania, może być ścigany tylko wskutek oskarżenia lub wniosku strony pokrzywdzonej, wyjawszy gdyby było udowodnione, że strona pokrzywdzona żądała ścigania.

Wydanie nie nastąpi również tak długo, dopóki osoba, która ma być wydaną, jest ścigana w kraju wezwany o wydanie z powodu tego samego czynu karygodnego.

Artykuł 12.

Jeżeli wydania pewnej osoby domaga się nie tylko jedna z Stron kontraktujących, lecz także inny rząd lub kilka innych rządów z powodu innych czynów karygodnych, wówczas należy ją wydać temu rządowi, na którego obszarze popełniono najczęstsze przestępstwo, a w razie równie ciężkich przestępstw temu, którego żądanie doszło najpierw do rządu wezwaneego.

Artykuł 13.

Jeżeli między jedną z Stron kontraktujących a mocarstwem trzecim ma przyjść do skutku wydanie przestępcy, wówczas zezwoli druga Strona, o ile odnośna osoba nie należy do niej ze względu na narodowość, na przewiezienie jej przez swe obszary pod warunkiem, iż czyn, stanowiący podstawę wydania, jest objęty artykułami 1. i 2. układu niniejszego, a nie zachodzą wypadki, przewidziane w artykułach 3. i 11.

Celem wyjednania przewiezienia przestępcy w myśl artykułu niniejszego wystarczy postawienie

la demande en soit faite par la voie diplomatique avec production en original ou en copie authentique d'un des actes de procédure mentionnés à l'article 5.

Le transit aura lieu, quant à l'escorte, avec le concours d'agents de l'État qui a autorisé le transport sur son territoire.

Sera de même accordé dans les conditions énoncées le transport — aller et retour — par les territoires de l'une des Parties contractantes d'un malfaiteur détenu dans un pays tiers et que l'autre Partie contractante jugerait utile de confronter avec un individu poursuivi.

Article 14.

Si dans une cause pénale non politique la comparution personnelle d'un témoin est jugée nécessaire ou désirable, le Gouvernement de l'État sur le territoire duquel se trouve ce dernier, l'engagera à se rendre à l'assignation qui lui sera adressée à cet effet de la part des autorités de l'État requérant.

Les frais de la comparution personnelle d'un témoin seront toujours supportés par l'État requérant et l'invitation qui sera envoyée à cet effet par la voie diplomatique, indiquera la somme qui sera allouée au témoin à titre de frais de route et de séjour, ainsi que le montant de l'avance que l'État requis pourra, sauf remboursement par l'État requérant, faire, au témoin sur la somme intégrale.

Cette avance lui sera faite aussitôt qu'il aura déclaré vouloir se rendre à l'assignation.

Aucun témoin, quelle que soit sa nationalité, qui, cité dans les territoires de l'une des Parties contractantes comparaîtra devant les juges de l'autre Partie, ne pourra y être poursuivi ou détenu pour des faits ou condamnations criminels antérieurs, ni sous prétexte de complicité dans les faits, objets du procès où il figurera comme témoin.

Article 15.

Lorsque dans une cause pénale non politique, pendante auprès des tribunaux de l'une des Parties contractantes, la confrontation de l'inculpé avec des individus détenus dans les territoires de l'autre Partie, ou la production de pièces de conviction ou d'actes judiciaires est jugée nécessaire, la demande en sera faite par la voie diplomatique et il y sera donné suite, en tant que des considérations spéciales ne s'y opposent. Les détenus et les pièces seront, toutefois, restitués aussitôt que possible.

żądania drogą dyplomatyczną i przedłożenie jednego z dokumentów, wymienionych w artykule 5., w pierwopisie lub w uwierzytelnionym odpisie.

Co do nadzoru, odbędzie się przewóz pod eskortą organów tego państwa, które zezwoliło na przewóz.

Pod przytoczonymi warunkami zezwoli się również na przewóz (tam i z powrotem) przestępcy, pozostającego w areszcie w kraju trzecim, przez obszary jednej z Stron kontraktujących, jeżeli druga Strona kontraktująca uważa za właściwe skonfrontować go z osobą będącą w śledztwie.

Artykuł 14.

Jeżeli w sprawie karnej niepolitycznej osobiste stawienie się świadka będzie uznane za konieczne lub pożądane, wówczas rząd państwa, na którego obszarze świadek przebywa, zawiadomi go, aby uczynił zadość wezwaniu, wydanemu do niego przez władze państwa wzywającego.

Koszta osobistego stawienia się świadka ponosi zawsze państwo wzywające. W wezwaniu, które w tym celu będzie przesłane drogą dyplomatyczną, należy podać sumę, którą zwróci się świadkowi tytułem kosztów podróży i utrzymania, oraz wysokość zaliczki, którą państwo wezwane może wyasignować świadkowi na rachunek jego należności z zastrzeżeniem zwrotu przez państwo wzywające.

Zaliczkę tę należy wypłacić świadkowi zaraz, gdy tylko oświadczenie gotowość uczynienia zadość wezwaniu.

Bez względu na swoje obywatelstwo nie może być żaden świadek, który na obszarach jednej z Stron kontraktujących otrzymał wezwanie i stawił się wskutek tego dobrowolnie przed sędziąmi strony drugiej, ani tam ścigany ani uwieziony z powodu dawniejszych czynów karygodnych lub zasadzeń albo pod pozorem współwinny w czynach karygodnych, stanowiących przedmiot procesu, w którym on jako świadek występuje.

Artykuł 15.

Jeżeli w sprawie karnej niepolitycznej, toczącej się przed sądami jednej z Stron kontraktujących, uznano potrzebę konfrontacji obwinionego z osobami, znajdującymi się w więzieniu na obszarach Strony drugiej, albo potrzebę przedłożenia środków dowodowych lub aktów sądowych, wówczas należy wystosować odnośnie żądanie drogą dyplomatyczną. Żądaniu temu należy uczynić zadość, jeżeli nie stoją na przeszkodzie żadne szczególne powody. Więźniów i środki dowodowe należy jednak odesłać z powrotem jak najspieszniej.

Article 16.

Lorsque dans une affaire pénale non politique une des Parties contractantes jugera nécessaire l'audition des témoins se trouvant sur les territoires de l'autre Partie contractante, ou tout autre acte d'instruction, une commission rogatoire rédigée conformément aux lois du pays requérant, sera envoyée à cet effet par la voie diplomatique et il y sera donné suite, en observant les lois du pays sur le territoire duquel l'audition des témoins ou l'acte d'instruction devra avoir lieu.

Toutefois, les commissions rogatoires tendant à faire opérer soit une perquisition personnelle, soit une visite domiciliaire, soit la saisie du corps du délit ou de pièces de conviction, ne pourront être exécutées que pour un des faits énumérés à l'article 2 et sous la réserve exprimée à l'alinéa 3 de l'article 8 ci-dessus.

Article 17.

Si l'une des Parties contractantes juge nécessaire qu'un acte de la procédure pénale soit communiqué à une personne qui se trouve sur les territoires de l'autre Partie, cette communication se fera par voie diplomatique à l'autorité compétente de l'État requis, laquelle renverra par la même voie le document constatant la remise ou fera connaître les motifs qui s'y opposent. Les jugements de condamnation rendus par les tribunaux de l'une des Parties contractantes contre des ressortissants de l'autre Partie ne seront, toutefois, pas signifiés à ces derniers. L'État requis n'assume aucune responsabilité du fait de la signification d'actes judiciaires.

Article 18.

Les Parties contractantes renoncent réciproquement à toute réclamation ayant pour objet le remboursement des frais occasionnés sur leurs territoires respectifs par la détention et le transport de l'inculpé ou des individus livrés provisoirement pour être confrontés, par la remise des objets indiqués aux articles 8, 15 et 16, par l'audition de témoins ou par d'autres actes d'instruction ou bien par la communication d'actes judiciaires et de sentences.

Les frais du transport et de l'entretien, à travers les territoires intermédiaires, des individus dont l'extradition ou la remise temporaire aura été accordée, demeurent à la charge du Gouvernement requérant.

Artykuł 16.

Jeżeli jedna z Stron kontraktujących uzna w sprawie karnej niepolitycznej potrzebę przesłuchania świadków, znajdujących się na obszarach Strony drugiej, albo podjęcia jakiegokolwiek innej czynności śledczej, wówczas należy przesyłać w tym celu drogą dyplomatyczną rekwizycję, wygotowaną według ustaw kraju wzywającego. Wezwaniu uczyni się zadość, przestrzegając ustaw kraju, na którego obszarze ma się podjąć przesłuchanie świadków lub wykonać czynność śledczą.

Jeżeli jednak rekwizycje mają na celu przeprowadzenie rewizji osobistej lub domowej albo skonfiskowanie liców czynu lub środków dowodowych, wówczas można je wykonać tylko z zastrzeżeniem, podanem w ustępie 3. artykułu 8., i tylko wtedy, jeżeli chodzi o jeden z czynów, wymienionych w artykule 2.

Artykuł 17.

Jeżeli jedna z Stron kontraktujących uzna w postępowaniu karnem potrzebę doręczenia pewnego pisma do rąk osoby, przebywającej na obszarach Strony drugiej, wówczas powinno się przesyłać pismo to właściwej władzy państwa wezwanej drogą dyplomatyczną. Władza ta zwróci tą samą drogą dowód doręczenia albo poda powody, stojące na przeszkołdzie doręczeniu. Orzeczenia zasadzające, które zapadły przed sądami jednej z Stron kontraktujących przeciw obywatelom Strony drugiej, nie będą jednak doręczane tym ostatnim. Przez uskutecznienie doręczenia aktów sądowych nie przyjmuje państwo rekwizowane żadnej odpowiedzialności.

Artykuł 18.

Strony kontraktujące zrzekają się wszelkich pretensji do zwrotu kosztów, które powstają w granicach ich obszarów z powodu przytrzymania i transportu obwinionej albo osób, odstawianych czasowo do konfrontacji, z powodu przesyłania przedmiotów, wymienionych w artykułach 8., 15. i 16., z powodu przesłuchania świadków lub podjęcia innych czynności śledczych albo wreszcie wskutek przesyłania aktów i wyroków sądowych.

Koszta, które powstają przy wydaniu lub czasowym odstawieniu z tytułu przewozu i żywienia na obszarach państw pośrednich, spadają na rząd wzywający.

Seront de même à la charge du Gouvernement requérant les frais du transit à travers les territoires de l'autre Partie contractante d'un individu dont l'extradition ou la remise temporaire aurait été accordée au Gouvernement requérant par une tierce Puissance.

De même les frais de la remise temporaire mentionnée à l'article 9, seront supportés par l'État requérant.

L'État requérant remboursera également les indemnités accordées aux experts dont l'intervention aura été jugée nécessaire dans une cause pénale.

Article 19.

Les Parties contractantes s'engagent à se communiquer réciproquement tous les arrêts prononcés par les tribunaux de l'une des Parties contractantes contre les ressortissants de l'autre pour des actions punissables ayant entraîné une condamnation de plus de trois mois de prison. Cette communication aura lieu moyennant l'envoi par la voie diplomatique d'un extrait du jugement devenu définitif. Communication sera donnée par l'État qui aura obtenu l'extradition d'un malfaiteur, du résultat définitif des poursuites criminelles.

Article 20.

Les lettres rogatoires en matière pénale et leurs annexes ainsi que les actes à communiquer en vertu des articles 5 et 17 seront, si ces pièces sont rédigées dans une langue autre que celle du tribunal requis, accompagnés pour l'Autriche d'une traduction allemande ou française, pour la Hongrie d'une traduction hongroise ou française, pour la Bulgarie d'une traduction bulgare ou française; ces traductions seront expédiées sans frais.

Les réponses aux commissions rogatoires et les pièces dressées en exécution des commissions rogatoires, ainsi que les actes à transmettre en vertu de l'article 15 et les extraits qui doivent être communiqués conformément à l'article 19, ne seront pourvus d'une traduction qu'à la demande de l'État requérant et contre remboursement des frais de traduction.

Seront exempts de légalisation les actes expédiés en matière pénale par les autorités judiciaires des Parties contractantes. Ces actes seront revêtus du sceau de l'autorité judiciaire qui les a délivrés.

Article 21.

La présente Convention entrera en vigueur en même temps que la Convention consulaire conclue

Rząd wzywający ma ponieść także koszta przewiezienia, jeżeli trzecie mocarstwo zezwoliło mu na wydanie lub czasowe odstawienie osoby, która ma być przeprawiona przez obszary drugiej Strony kontraktującej.

Również koszta czasowego odstawienia (artykuł 9.) mają być ponoszone przez państwo wzywające.

Państwo wzywające ma zwrócić także wynagrodzenia, przyznane rzeczoznawcom, jeżeli w pewnej sprawie karnej uznano przybranie ich za potrzebne.

Artykuł 19.

Strony kontraktujące są obowiązane, udzielać sobie nawzajem wszelkie orzeczenia karne, wydane przez sądy jednej z Stron kontraktujących przeciw obywatelom Strony drugiej, o ile nałożono niemi karę na wolności powyżej trzech miesięcy. Uwiodomienie to ma odbywać się drogą dyplomatyczną przez przesłanie wyciągu z prawomocnego wyroku. Państwo, któremu dozwolono wydania przestępco, ma uwiodomić o ostatecznym wyniku postępowania karnego.

Artykuł 20.

Jeżeli rekwizycje, wysypane w sprawach karnych, i ich załączniki, jak również akta, przesypane na zasadzie artykułów 5. i 17., nie są ułożone w języku sądu wezwanego, wówczas należy je zaopatrzyć, jeżeli są przeznaczone dla Austrii, w tłumaczenie niemieckie lub francuskie, jeżeli są przeznaczone dla Węgier, w tłumaczenie węgierskie lub francuskie, a jeżeli są przeznaczone dla Bułgarii, w tłumaczenie bułgarskie lub francuskie; tłumaczenia te należy wygotować bezpłatnie.

Odpowiedzi na rekwizycje oraz pisma, sporządzane przy załatwianiu rekwizycji, jak również akta, przesypane na zasadzie artykułu 15., i wyciągi z wyroków, które mają być udzielane stosownie do artykułu 19., zaopatruje się w tłumaczenia tylko na żądanie państwa rekwirującego i za zwrotom kosztów przekładu.

Akta, wygotowane przez sądy Stron kontraktujących w sprawach karnych, nie potrzebują uwierzytelnienia. Mają one być zaopatrzone pieczęcią władzy sądowej, która je wystawia.

Artykuł 21.

Układ niniejszy wchodzi w życie równocześnie z zawartym dzisiaj układem konsu-

à la date d'aujourd'hui; elle restera exécutoire jusqu'au 31 décembre 1917.

Dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la fin de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

larnym i pozostaje w mocy aż do dnia 31. grudnia 1917.

Gdyby żadna z Stron kontraktujących nie doniosła na dwanaście miesięcy przed końcem tego okresu o swym zamiarze uchylenia układu, wówczas pozostaje on w mocy aż do upływu jednego roku od dnia, w którym jedna lub druga z Stron kontraktujących go wypowie.

Article 22.

La présente Convention sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées à Sophia aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs y ont apposé leurs signatures et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait en double original à Sophia, le trente-et-un
dix-huit mai mil neuf cent onze.

(L. S.) **Giskra** m. p. (L. S.) **J. E. Guéchoff** m. p.
(L. S.) **Lutterotti** m. p.
(L. S.) **Töry** m. p.

Artykuł 22.

Układ niniejszy będzie ratyfikowany, a ratyfikacye wymieni się w Zofii, ile możliwości jak najprędzej.

W dowód tego podpisali obustronni pełnomocnicy układ i zaopatrzyli go swoimi pieczęciami.

Działo się w Zofii w podwójnym pierwopsisie trzydziestego pierwszego maja 1911.
osiemnastego

(L. S.) **Giskra** wr. (L. S.) **I. E. Geschoff** wr.
(L. S.) **Lutterotti** wr.
(L. S.) **Töry** wr.

Nos visis et perpensis conventionis huius stipulationibus illas omnes et singulas pro Austria et pro Hungaria ratas hisce confirmatasque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes, Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die quinto decimo mensis Aprilis anno Domini millesimo nongentesimo duodecimo, Regnum nostrorum sexagesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes Berchtold ab et in Ungarschitz m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.

Caes. et Reg. Consul Generalis.

(Pierwopis.)

**Légation
I. et R. d'Autriche-Hongrie.**

Sophia, le 31/18 mai 1911.

(Przekład.)

**C. i k. Austryacko-węgierskie
poselstwo.**

Zofia, dnia 31./18. maja 1911.

Au moment de procéder à la conclusion de la convention d'extradition en date d'aujourd'hui le soussigné Ministre d'Autriche-Hongrie a l'honneur de porter à la connaissance de Son Excellence Monsieur le Ministre des affaires étrangères de Bulgarie, qu'il est entendu que les dispositions de la convention susmentionnée trouveront leur application analogue par rapport à la Bosnie et l'Herzégovine.

Il est, en outre, entendu que les lettres rogatoires en matière pénale et leurs annexes ainsi que les autres actes indiqués dans l'article 20 de ladite convention et émanant des autorités judiciaires bulgares seront, pour la Bosnie et l'Herzégovine, accompagnés d'une traduction allemande, hongroise ou française dans les cas où ces pièces ne seraient pas rédigées dans la langue serbo-croate.

En priant Son Excellence, Monsieur le Ministre des affaires étrangères de Bulgarie, de vouloir bien lui faire parvenir une note analogue à la présente, le soussigné profite avec plaisir de cette occasion pour Lui réitérer l'assurance de sa haute considération.

Giskra m. p.

Przy zawarciu traktatu co do wydawania przestępco^w z daty dzisiejszej ma zaszczyt podpisany Minister austriacko-węgierski potwierdzić Jego Ekscelencji Panu bułgarskiemu Ministrowi spraw wewnętrznych, że według wzajemnej zgody mają postanowienia wspomnianego traktatu mieć odpowiednie zastosowanie do Bośni i Hercegowiny.

Istnieje także zgoda co do tego, że rekwiizycye w sprawach karnych i ich załączniki jak również inne akta, wymienione w artykule 20. niniejszego traktatu będą zaopatrzone, jeżeli pochodzą od bułgarskiej władzy sądowej i są przeznaczone dla Bośni i Hercegowiny, w tłumaczenie niemieckie, węgierskie lub francuskie, o ile akta te nie są wygotowane w języku serbsko-kroackim.

Podpisany uprasza Jego Ekscelencję Pana bułgarskiego Ministra spraw wewnętrznych, by zechciał mu przysłać podobną notę i korzystać z przyjemnością z sposobności, by odnowić zapewnienie swego wysokiego szacunku.

Giskra wr.

(Pierwopis.)

**Ministère
des Affaires Étrangères.
No. 706.**

Au moment de procéder à la conclusion de la convention d'extradition en date d'aujourd'hui, le soussigné Président du Conseil des Ministres et Ministre des Affaires Étrangères et des Cultes de Bulgarie a l'honneur de porter à la connaissance de Son Excellence Monsieur l'Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Autriche-Hongrie à Sophia qu'il est entendu que les dispositions de la convention susmentionnée trouveront leur application analogue par rapport à la Bosnie et l'Herzégovine.

Il est, en outre, entendu que les lettres rogatoires en matière pénale et leurs annexes ainsi que les autres actes indiqués dans l'article 20 de ladite convention et émanant des autorités judiciaires bulgares seront, pour la Bosnie et l'Herzégovine, accompagnés d'une traduction allemande, hongroise ou française, dans les cas où ces pièces ne seraient pas rédigées dans la langue serbo-croate.

En priant Son Excellence Monsieur l'Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire d'Autriche-Hongrie de vouloir bien lui faire parvenir une note analogue à la présente, le soussigné profite de l'occasion pour Lui offrir l'assurance de sa haute considération.

Sophia, le 18/31 mai 1911.

I. E. Guéchoff m. p.

Son Excellence
Monsieur le Baron de Giskra,
Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire
d'Autriche-Hongrie,

Sophia.

(Przekład.)

**Ministerstwo
spraw zewnętrznych.
Nr. 706.**

Przy zawarciu traktatu co do wydawania przestępcoów z daty dzisiejszej ma zaszczyt podpisany bułgarski prezydent Rady Ministrów, Minister spraw zewnętrznych i Minister wyznań potwierdzić Jego Ekscelencyi Panu austriacko-węgierskiemu nadzwyczajnemu posłowi i upelnomocnionemu Ministrowi, że według wzajemnej zgody mają postanowienia wspomnianego traktatu mieć odpowiednie zastosowanie do Bośni i Hercegowiny.

Istnieje także zgoda co do tego, że rekwizycye w sprawach karnych i ich załączniki jak również inne akta, wymienione w artykule 20. niniejszego traktatu, będą zaopatrzone, jeżeli pochodzą od bułgarskiej władzy sądowej i są przeznaczone dla Bośni i Hercegowiny, w tłumaczenie niemieckie, węgierskie lub francuskie, o ile akta te nie są wygotowane w języku serbsko-kroackim.

Podpisany uprasza Jego Ekscelencyę Pana austriacko-węgierskiego nadzwyczajnego posła i upelnomocnionego Ministra o przysłanie mu podobnej noty i korzysta z przyjemnością z sposobności, by odnowić zapewnienie swego wysokiego szacunku.

Zofia, dnia 18./31. maja 1911.

I. E. Geschoff wr.

Do Jego Ekscelencyi
barona Giskry,
austriacko-węgierskiego nadzwyczajnego posła
i upelnomocnionego Ministra

w Zofii.

Układ powyższy ogłasza się niniejszym wraz z umieszczonemi wyżej notami.

Wiedeń, dnia 20. lipca 1912.

Heinold wr.

Hochenburger wr.

146.**Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych i Ministerstwa wyznań i oświaty****z dnia 12. lipca 1912,**

dotyczące umowy z Rządem bułgarskim co do udzielania dokumentów stanu cywilnego obywateli obu Stron.

Z królewsko-bułgarskim Rządem zawarto zapomocą wymiany równobrzmiących not umowę co do wzajemnego udzielania sobie dokumentów stanu cywilnego.

Po myсли tej umowy należy Rządowi drugiej Strony kontraktującej udzielać należycie uwierzytelnione wygotowania dokumentów urodzin, ślubów i śmierci oraz dokumentów, dotyczących legitymacji dzieci nieślubnie urodzonych, jeżeli dokumenty te odnoszą się do obywateli drugiej Strony kontraktującej.

Wspomniane wygotowania dokumentów urodzin, ślubów i śmierci oraz dokumentów, dotyczących legitymacji, powinny zawierać wszystkie istotne wpisy rejestrowe, a ile możnaści także

szczególny co do ustawowego miejsca zamieszkania i miejsca urodzenia osoby, do której się odnoszą.

Wygotowania te ma się sporządzać i przesyłać bezpłatnie w tej formie, jaka w każdym kraju jest używana. Przesyłkę uskutecznia się drogą dyplomatyczną.

Jeżeli jednak zażądzano wygotowań tych dla osób prywatnych, wówczas sporządza się je i przesyła bezpłatnie tylko wtedy, gdy chodzi o osobę ubogą, której ubóstwo zostało potwierdzone przez właściwą władzę miejscowością.

Umowa ta wchodzi w życie równocześnie z układem konsularnym z Bułgarią z dnia 31. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 143, układem co do pomocy prawnej z Bułgarią z dnia 31. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 144, i z traktatem co do wydawania przestępcoów z Bułgarią z dnia 31. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 145, i pozostaje w mocy tak długo, jak te układy.

Według wzajemnej zgody będą postanowienia tego układu stosowane w sposób odpowiedni także do przesyłania aktów stanu cywilnego, sporządzonych w Bośni i Hercegowinie, a odnoszących się do bułgarskich obywateli i odwrotnie do przesyłania aktów stanu cywilnego, sporządzonych w Bułgarii, a odnoszących się do obywateli Bośni i Hercegowiny.

Heinold wlr.

Hussarek wlr.

